

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Račun pri poštn. čakov.
zavodu štav. 11.842.

Rim, 5. maja. 1. V krogih maksimalistov se govori, da se bo v kratkem ustvarila nova internacionala, h kateri bodo pristopile nastopne stranke: v Nemčiji neodvisni socialisti, v Franciji socialdemokrati, na Poljskem revolucionarna stranka, v Rusiji maksimalisti in v Avstriji levičarski socialni demokrati. Končno pričakujejo, da bo tudi v Ameriki pristopilo mnogo pristavcev.

Naprednjakom v vzgled

V MEDVODAH JE SKLENJEN MED JDS IN SKS OFICIJELNI VOLILNI SPORAZUM Z ODOBRITVIJO DELEGATOV NACELSTEV OBEH STRANK.

Predstojajo občinske volitve so vzbudile po vsej deželi živahno pozornost. V preminih krajih je klerikalno gospodarstvo spravilo občine na rob propada, povsod pa, kjer ima SLS vodstvo komur v svojih rokah, so postale občinske pisarne strankarske kancilije ter ekspoziture župnišč in mesto smotrenega komunalnega dela se z zapravljanjem občinskega imetja v največjo škodo prebivalstva opravlja. Strankarski posl. Ni čuda, da se proti temu dviga vedno jaši odpor. Trezni napredni možje vseh taborov uvidevajo, da je treba zlomiti klerikalni teror v domačem javnem gospodarstvu. Uveljavlja pa se tudi spoznanje, da je klerikalna politika spravila one občine, v katerih vlada SLS, v nasprotstvo z državno in narodno mislijo. Klerikalci so povzročili s svojim večnim rovarjenjem in hujškanjem proti Beogradu in proti Srbom slovenskemu ljudstvu neznansko škodo ter ga s svojo vrtoglavo politiko potisnili naravnost na rob gospodarskega propada. Prav zadnji čas je že, da se ljudstvo pri nas otrese jerobstva rimskega klerikalizma, ako noče v brezvestnem boju, ki ga brez vsakega upa zmago bojuje SLS, popolnoma izkrcaveti.

Kako pravilno presoja naš deželni politični situacijo in kako se vsi uvideni in pametni ljudje zavedajo, da je treba vse storiti, da se napravi konec klerikalnim političnim pustovanjem, ako nečemo izgubiti Slovenci v državi ves ugled in ves kredit, dokazuje mogočno gibanje, ki je nastalo zadnje čase po celi Sloveniji proti klerikalcem. Vseposvobod prevladuje mnenje in prepričanje, da mora priti sedaj čas obratnega za klerikalne izdajalce, varalce in škodljivce.

V tem razpoloženju so stale v nedeljo tudi Medvode, kjer se je navzile skrajno slabemu vremenu vršil pod predsedstvom uglednega domačina G. Sušteršiča iz Seničice, prav lepo občinski shod, kjer se je udeležilo pristaši SKS in JDS in na katerega sta prišla od lokalnih faktorjev povabljeni tudi zastopniki vodstev JDS in SKS, gosp. ravnatelj Jug in dr. Marušič. Shod je bil namenjen pripravi za občinske volitve, za katere je krajevna organizacija SKS že prej po lastnem preudarku in ne mened se za hujškarje gotovih kavarnskih generalov iz Ljubljane, sklenila kompromis s medvodsko JDS.

Ta kompromis je bil v nedeljo predložen pristašem obeh strank in z navdušenjem sprejet. Da dobi ta sporazum tudi sankcijo strankinih vodstev, sta bila povabljeni gg. Jug in dr. Marušič.

Demokratska stranka že od nekdaj pozivlja na slogu vseh naprednjakov v boju proti klerikalizmu in ne zamudi nobene prilike za organizacijo tega boja. Njen radosen pristanek je bil torej v naprej zagotovljen. S tem večjo napetostjo se je pričakovalo, kaj

poreče član načelstva SKS.

Dr. Marušič, kateremu je predsednik podelil besedo, je sicer uvodoma nekoliko rekrimiral, da prihaja »post festum«, toda možko in odkrito je povedal, da sporazum odobrava in vidi v njem napredek političnega mišljenja zborovalcev. Tudi smatra ta pakt za podlago boljšega bodočega občinskega gospodarstva. Nato je govoril o nesrečni klerikalni politiki ter izrazil odkrito željo, da možje vztrajajo tudi v bodoče pri začrtanem mišljenju, da dobi parlament namesto 21 klerikalnih tigrov za zastopnike napredne može. Navzoči so dr. Marušičeve besede iskreno pozdravljali.

Ravnatelj Jug (JDS) govori o nalogah občine ter zagovarja potrebo pozitivnega sodelovanja na zgradbi naše mlade države. Preko malih strank, ki zastopajo razredno in stanovsko politiko, je treba, da se strnejo pri bližajočih se občinskih volitvah vse napredne sile k skupnemu boju za napredek občin. Medvode so prve, ki dajejo v tem pogledu dober vzgled celi ljubljanski okolici in celi Sloveniji. (Veliko odobrovanje.)

Potem, ko je govoril še predsednik JDS k. o. g. Sušteršič ter opozarjal, da pripravljajo SLS za občinske volitve kar tri liste ter ravnatelj Jug uvedel razgovor o delavnem programu v občini, je predsednik zaključil lepo uspeši shod.

Nedeljski shod v Medvodah bi mogel biti za razvoj naših slovenskih političnih razmer lahko začetek velike pregrupacije. JDS je dosedaj še vedno zaman pozivala vodstvo SKS, da naj gre z njo v skupno fronto proti SLS. Vodstvo SKS v Ljubljani je trdovratno vztrajalo pri nepojmljivem odporu in se rado izgovarjalo, da podoželni samostojni nečijo skupno z demokracijo. V Medvodah so krajevni Samostojni brez vednosti vodstva napravili kompromis s JDS ter dokazali, da je pravo razpoloženje ljudstva na deželi drugačno, kakor pa menijo nekateri voditelji SKS v Ljubljani. Medvodski Samostojni so možato dali svojem najboljšemu prepričanju ves poudarek in mu tudi navzile prejšnjemu odporu vodstva pripomogli do zmage.

Odločitev medvodskih pristašev SKS pa je naravno morala vplivati na svoji mogočnosti in odločnosti tudi na delegata vodstva SKS gosp. dr. Marušiča, ki se je v nedeljo na lastne oči lahko prepričal o pravem razpoloženju na deželi. Njegov nastop in govor dokazuje, da tudi v vodstvu SKS mnenja glede odklanjanja skupne napredne fronte nikakor niso enotna. Iz pritrjevanja in veselja, ki ga je izrazil njegov govor pri zborovalcih, se je dr. Marušič lahko prepričal, da je stališče, ki ga on zastopa, pravilno, in sicer edino pravilno. Naj bi njegovim leptom izvajanjem v interesu napredne stvari sledila še nadaljna dejanja.

Razvrščenje železniških uradnikov

Iz železniških krogov nam pišejo: Objavljene so prve razvrstitve železniških uradnikov na podlagi zakona o drž. prometnem osebju. Kakor pa je že v zakonu samem najti točke nedoslednosti, tako se sedaj pri uresničevanju tega zakona kažejo celo krivice, ki prizadevajo zlasti one uradnike, koji so za časa vojne bili pripadniki izvensrbjskih predvojnih držav.

Gre predvsem za uvrstitve mlajših uradnikov. Glasom člena 200 zakona odločuje za uvrstitve doba 8 službenih let. Kdor je imel 1. novembra 1923. 8 službenih let, je uvrščen v skupino, ustreza jo njegovemu sedanjemu položaju, do čim pod 8 let službe pride je v skupino, ki odgovarja njegovim službenim letom, ne glede na to, če je sedaj v višjem položaju. Ta neugodna uredba pa velja samo za sedanje neurbijanske državljane. Člen 11 uredbi namreč določa, da se onim, ki so svoje šolanje prekinili zaradi svoječasne vstopa v srbsko in črnogorsko vojsko, štejejo tako prebita leta kot službena leta, ki pridejo pri uvrščanju polno v poštev. Taka so zlasti akademiki težko prizadeži. Tako pridobijo le bliski srbski državljani potrebna službena leta, drugi pa ne!

Deli se torej žalibog uradnike v dve skupini, v one, ki so služili v srbsko-črnogorski vojski in v druge; prvim se vojna leta štejejo, drugim pa ne. Skoraj vsak naš mlajši (izvensrbjski), zlasti uradnik akademiki, je tu zapostavljen za oni čas, ki ga je izlužil v vojni službi. Veliko je slučajev, da so akademiki dovršili svoje študije leta 1914. ali 1915., potem pa so bili pri vojski vse do prevrata. Ti uradniki trpe sedaj pri uvrščanju obisto škodo, časi bi pragmatika morala nuditi temelj, enako pravičen za vse.

V tretje vojnih let po vzoru, kakor so ga tukaj izjavljali, ne odgovarja duhu enakosti. Uradniki, ki imajo enako število službenih let, bodo uvrščeni po tem zakonu z razliko, ki lahko znaša 4 leta in več, kar zlasti prihaja pri akademikih, ki nastopijo službo razmeroma pozno, zelo občutljivo s počev.

Člen 208 govori sicer o izjemni plači v teh slučajih, ni pa ta člen jasen in ka-

kor kaže praksa, tudi ni upoštevan v ugodnem smislu.

Tukaj je potrebna na vsak način preuredba, kajti to ne gre, da bi se pri pragmatiki uporabljalo različne mere.

Celjski občinski svet

Celje, 5. maja. Pri današnji seji, ki jo je otvoril župan dr. Hrašovec po enourni zamudi ob pol 20. uri, je manjkala četrtina odbornikov.

Pravno-personalne zadeve.

V domovinsko zvezo se sprejmeta trgovka Ana Kelenc in pekovski mojster Jakob Lopan. — Vojaška oblast uporablja javni prostor v dvorcu na Glaziji za vezbalšče, ne da bi bila kdaj zaprosila mestno občino za to dovoljenje. Ker so doslej vsi opomini na vojaško poveljstvo brezuspešni, se sklene po ponovnem opominu vložiti proti erarju tožbo na ugotovitev, ali ima vojaška oblast pravico prostor uporabljati in na opustitev uporabe tega zemljišča za vezbalšče. Isto se sklene tudi glede izpraznitve konjušnice in bolniških barak pri Spodnjem Lanovžu, ki bi jih bila morala vojaška oblast izprazniti že najdalje do konca 1923. — Določil se primerna nagrada za kontrolnega organa, ki ga uporablja mestna občina pri pobiranju ponočne davščine od onih glob, ki jih mestni magistrat naloži strankam radi površnega pobiranja davščine na podlagi njegovih prijav.

Mestna elektrarna.

Referent za mestno elektrarno dr. Kalan je predložil občinskemu svetu nov pravilnik glede oddaje električnega toka in priključitve na omrežje mestne elektrarne, ki je važen zlasti sedaj, ko dobi mesto Celje in njegova okolica v najkrajšem času podvoljeno množino električne sile iz tovarne Westen in mora zato razširiti električno omrežje. Mestna elektrarna dobavlja tok v obliki vrtilnega toka s 50 perijodami v sekundi in uporablja napetost približno 200 voltov za pogon in približno 115 voltov za razsvetljavo. V pravilniku so določeni pogoji za priključitev in instalacijo po hišah, ki naj bi jo po pravilniku vršila mestna elektrarna in privatni instalaterji. Sklene se pa v obširni debati, da mestna občina vztraja pri monopoliziranju instalacijskega dela. Mestna elektrarna pa lahk

ih sama ne zmore, zasebnim instalaterjem. Nadaljna določba govori o dobavi materiala in o tarifah, ki jih določa občinski svet od slučaja do slučaja, dalje o pavšaliranju dobave, o odgovorni dobavi, ki je terminirana s četrtletno odpovedjo izveniši izselitve in smrtnih slučajev. (Seja se nadaljuje.)

Padanje papežev moči

Strašna korupcija in demoralizacija rimovcev

Iz knjige »Katoliška cerkev v zrcalu zgodovine«. — Češki spisal prof. Ant. Šilha.

Za Inocencija IV. stoji papeštvo v zenitu svoje slave in odale se začneja njegovo padanje. In če se še l. 1302. skliče papež Bonifacij VIII. v buli »Unam sanctam« na dva meča pri Lukazu 22, 38 ter izjavi iz tega, da je posvetna oblast podrejena duhovski in da so vsi kralji podložni papežu, ker prejemajo svojo oblast od cerkve tako, kakor dobiva mesec luč od sonca, je to le labudja pesem papeške supremacije in nadoblasti. Po pritisku francoskega vladarskega dvora se preseli papež l. 1308. iz Rima v Avignon na francoskem in to »babilonsko vjetništvo« papeža traja tja do l. 1378.

Avtoriteta papeštva je padala zlasti od l. 1378., ko sta bila izvoljena dva papeži, eden v Rimu, drugi v Avignonu, ko se je krščanstvo razdelilo na dva tabora in ni vedelo, koga naj posluša izmed obeh papežev, ki sta drug drugega preklinjala. l. 1409. ima cerkev celo tri papeže, Gregorja XII., Benedikta XIII. in Aleksandra VII.

Nravna pokvarjenost in razuzdan življenje v cerkvi zlasti v 14. in 15. stoletju, sta popolnoma izpodkopali ugled papeške stolice. Ze v IV. in V. stoletju je škofstvo dostojanstveno spojeno z uživanjem raznih gmotnih koristi in zato pride pri volitvah cerkvenih dostojanstvenikov čisto celo do krvavih bojev med kandidati. Premoženje cerkve raste po darilih vladarjev in drugih mogočnih ter bogatih cerkvenih podanikov. Tam, kjer naj bi vladala evangelijska ubožnost, se je nakopičilo tekom stoletij neizmerno bogastvo in menihi so se začeli vdajati, namesto da bi delali in molili, lenemu in razkošnemu življenju.

Po bogatih cerkvenih dohodkih so zahrepeneli tudi mnogi laiki, zlasti člani plemenitih rodov in vladarjev, njih ljubljencev in tako se je razpela simonija t. j. prodajanje cerkvenih uradov in gmotnih predprav, ki so bile z njimi v zvezi, tudi neduhovnikom, ki so bili čisto nedostojni otroci. Tako je bil l. 925. postavljen za škofa v Reimsu petletni sin akvitanskega grofa Herberta in bil tudi takoj za škofa posvečen!

Gregor VII. je sicer ostro nastopil proti simoniji, toda po njegovi smrti je zopet bujno rasla. Prodajali so cerkvene časti in urade, kakor škofove, opatske, dekanske, župniške itd., čeprav so še dotični dostojanstveniki živeli. Z izpremembo na papeškem prestolu je sovse laiki izprememba v cerkvenih beneficijah, s katerih so bili stari lastniki pregnani. V 13. stoletju so se pojavili v Rimu prvi bankirji, ki so podpirali to simonijo s tem, da so posojali denar onim, ki so se poganjali za cerkvene urade. Kdor ni mogel plačati dolga, tega je papež preklel in če se je hotel dotični te kletbe oprostiti, je moral nele plačati dolg, ampak tudi takso za oproščenje kletbe. V dobi Karla IV. je moral plačati kandidat za podelitev urada razen takse tudi še polovico dohodkov za prvo leto v papežvo blagajno.

V Rimu je bilo vse napredaj in vladala je strašna korupcija. Kroničar Burkard pl. Ursperg slika dobo Inocencija III. ter je napisal te-le besede: »Bila je komaj ena škofija, ena cerkvena oblast ali tudi le ena župna cerkev, da bi se zanje ne prazdalo, tako da je bil proces zavlečen v Rim, in to se ni vršilo s praznimi rokmi. Veseli se, mati naša Roma (Rim), kajti odpirajo se slapovi zemskih zakladov, tako da bite k tebi potoki in gore denarja. Raduj se nad pokvarjenostjo Sloveških sinov, ker ti plačujejo denar za svoje velike hudobije. Veseli se nad svojo ponižnost neslogo, ker je stoji la iz neklenškega studenta, da bi se ti nakupili kuni zlata. Imaš, po čemer te je večno želelo, pojš pesem vseh pesal, ker si ovladala svet s pomočjo Sloveške zlobe, ne z vero. K tebi ne vleče ljudstva pobožnost ali čista vest, ampak zločinski prepričanje in odločanje sporov, ki se da kuniti za denar.«

Politične beležke

— Zemljoradniški izpad. Pizonove »Novosti«, glasilo terazijskih zemljoradnikov, pišejo: »Zastoj v krizi se nikakor ne da opravičiti. Ore za važno stvar zdalekošnjimi posledicami, toda odločilni faktorji ustvarjajo nepotrebne zapreke. Vse se suče okrog neke formalnosti, takorekoč ceremonijala, kar je v tako usodnih dneh nedopustno. Podoba je, da se krona zahteva, da se radičevci najprej prijavijo v dvoru, in šele nato bi bili pozvani v avdijenco... Krona smatra, da se tudi radičevci po stari praksi — ker prihajajo prvič — morajo prei neka-

ko predstaviti. Krona se ni ozirala na njihove izjave v javnosti in v novinah, da se odzovejo prvemu pozivu, temveč smatra, da morajo izpolniti tudi to formalnost. — Ta izpad je držen in preveljan: Zemljoradnikom bi se videlo prav bravarozno, da bi kralj brez posebnje priljave pozval radičevce v avdijenco, radičevci pa bi to vabilo s klinčno gesto — odklonili. Pred par dnevi je zemljoradniški kongres z gromovito resolucijo »protestiral« proti Pašičevemu »grozljivemu« govoru, glavno glasilo pa si dovoljuje perfiden izpad, ki se bo ostalim opozicijskim gromovnikom gotovo zdel kar umešten.

— Radičev manifest konfisciran. Včeraj je izšel v posebnem izdanju »Slobožnega Doma« Radičev manifest, ki ga je bil že v petek popoldne objavil v dunajskem dnevniku »Die Stundes« in čegar vsebino smo tudi že mi objavili. Državno pravdnistvo v Zagrebu je manifest v celoti konfisciralo radi rovarjenja proti državi, proti njenim oblastem, kralju in vladi, kakor tudi radi nečuvenga hujškanja posrednih delov naroda, zlasti Črnogorcev, proti državi in državnemu edinstvu.

— Lopi Slovan! »Slovenec« se je že v dveh uvodnikih spravil na nehalčezno in obupno polje: On skuša dokazati, da so klerikalci ostali »vedno isti« ter da so že od pamtveka najboljši Jugoslovenci in celo najvzornejši Slovani. To lahko dokazujejo katoliški znanstveniki semenišnikom, ali pa volilec posl. Stanovnika, ostali javnosti kaj takega do povedovati je za naravnost impartinentno izjavljati. Ze večkrat smo napisali in dokazali, da SLSarji pred vsem rimovci, potem zopet rimovci, rimski, rimci, potem še dolgo nič in šele potem so Slovenci, namreč takrat kadar je treba Slovenstvo zlorabljati v klerikalne namene. Klerikalci so to nešteto krat posvedočili. Pred in med vojno so v svoji pobesneli gorečnosti za habsburskega rabla na Dunaju denuncirali svoje najbližje brate Slovence, ter jih spravljali v zapore in na Suhi bajer. Kot vojni priganjaci so brezsrčno gonili naše može in fante v strelske jarko za »katoliško Avstrijo«. Srbe so tokrat klerikalci pozdravljali s kanoni in natikali na vrbe. Pristno »jugoslovenstvo«! Če pravi »Slovenec«, da so klerikalci ostali »vedno isti« je to res. Bili so in bodo vedno izdajalci slovenstva in slovanstva, dokler bodo rimski hlapi. Zato zdajdo tudi še danes vse svoje politične nade na protisrbsko gonjo, ki jo do brezvestnosti širijo med nezrelim ljudstvom. In končno! Kako veliki bratje so naši klerikalci — Rusom. Seveda onim, ki so — recimo — onstran Urala. Ruse, ki so uživali na ljubljanskem gradu kočček našega »gostoljubja« pa je klerikalni režim v ljubljanski mestni hiši brezsrčno pogajal na ulico ter jih oropal še zadnjega skromnega zavetišča. Besede najdejo klerikalci že treba, za vsakogar lepe, v dejanjih so pa pravi nacionalni razbojniki. To dokazujejo dejstva, ki se ne dajo s »Slovenčev« farbarijo preplekati.

— Ministrski dodatki. Na velik halo opozicijskega tiska in upit davidovičevca Magovčevića, da so si ministri pred Veliko nočjo dali izplačati tisočake, objavlja kabinet finančnega ministrstva, da so povsem netočne trditve o izplačilu doklad po čl. 249 uradniškega zakona. Ministri so prejeli kakor drugi uradniki samo avans a konto svojih prejemkov, kar ne dosega pripadajočih jim zakonite vsote dražinskih doklad. Ministri so torej v istem položaju kakor vsi ostali uradniki glede dodatkov za dobo od 1. oktobra 1923. do 1. maja 1924. Neresnična je tudi navedba, da so ministri pred Veliko nočjo dvignili plače in doklade za maj. Končno ni točno, da državni namestenci prejmejo 70 do 50 odstotkov manjše dodatke kakor doslej, dočim da imajo ministri povečane dohodke. Nekatere kategorije uradnikov in uslužbencev prejemajo po novem nele več temveč tudi višje dodatke, dočim je glede ministrov določeno, da prejemajo dodatke v stari meri. — »Slovenec« je od nas zahteval ta demanti: naj ga torej ponatise.

— Ravniharjev manifest. Pred nekaj dnevi smo obvestili javnost o žalostnem koncu dr. Ravniharjeve »Narodno-napredne stranke«, ki je na svojem »kongresu«, katerega se je udeležilo vsega sku paj 19 ljudi, sklenila, da korporativno vstopi v ljubljansko NRS. Javnost je prehod dr. Ravniharja z razumljivo hladnostjo vzela na znanje in bi se o nadaljnji usodi političnih pripolžajoč ne zanimala, da ni včeraj izšel na ljubljanskih deskah velik lepak, ki z bombastičnimi besedami daje vesoljnemu svetu na znanje pretresljivo vest, da se je pod zaščito g. dr. Zupaniča in dr. Lukana na posebnem slovesen in svečan način izvršila najnovejša faza dr. Ravniharjevega političnega kameleontstva. Tudi tega lepaka bi mi ne omenjali, da bi si dr. Ravnihar na njem ne dovolil predrznosti, da zlorablja ime pokojnega dr. Ivana Tavčarja, katerega imenuje ustanovnika njegove stranke. Dr. Ivan Tavčar je bil ustanovitelj JDS ter do svoje smrti njen član, zvest svojlj ljublj. ki jo je dal na ustanovnem občnem zboru JDS. Če bi hotel dr. Ravnihar pisati resnico, bi moral na svojem lepaku povedati, da je bil baš dr. Ivan Tavčar oni dobi psiholog, ki je njeg. (dr. Ravniharja) že pred leti tako značilno pogodil s — »pilpogato«.

— Kaj je za Nastasom Petrovičem? To se tiče »Slovenca«, ki je o Veliki noči prinesel njegovo sliko in goreč intervju, to se tiče vseh ostalih klerikalnih reptilov, ki so dober teden veličali tega radikalnega stragarja za belo vrano. do-

čim so nad ostale pristaše koalicijske trlin polne golide gnojnice. Zda so utihnil ne z zmerjanjem radikalov in samostah njih demokratov — temveč s tiradami o Nastasu Petroviču. Zakaj tako naglo? To je v Zagrebu povedal davidovičevca Gjoka Popović, ki se je kot delegat opozicijskega bloka udeležil radičevske konferenec. Gjoka Popović je uredniku »Ne vosti« o Nastas Petrovičevem pentljanju decidirano izjavil: »Jasno je, da Nastas Petrovič deluje v sporazumu s Pašičem. Njegova prizadevanja imajo v glavnem svrhu, da izločijo nezaupanje med Davidovičev skupino in HRSS. Ta izjava g. Popovića ima naravnost oficijelni značaj. Kaj naj sedaj sodimo o reklam, ki so jo klerikalci delali za g. Petroviča. Najmilejša sodba je, če rečemo, da so se gospodje, kakor je to že celo leto pri njih navada, zopet enkrat politično blamirali. Fotografija Nastasa Petroviča je slika oštarijske klerikalne politike.

REMINGTON Mod. 12
Brazilski pisalni stroj
FRANC BAR Cankarjevo nabr. 5. Tel. 497

Šah

Turnir za šahovsko prvenstvo Ljubljane.

Včeraj je bil otvorjen šahovski turnir za prvenstvo Ljubljane. Do enajstih ponoči so bile odigrane sledeče partije: Ciril Vidmar je porazil Kraglja, Mrlikar dr. Vebera, Stupen Rodeta, Josip Vidmar Jerošova. Partija dr. Cadež-inš Zupanc je končala remis, partije Sila-Zadnek, Furlani-Vladimirovič, Plevelj-Valentinič in Iskra-Beznikov pa so bile prekinjene. Stanje po 1. kolu: C. Vidmar, Mrlikar, Stupen, Jos. Vidmar 1. dr. Cadež, inš Zupanc pol, dr. Veber, Kragelj, Roda, Jerošov 0 točk. druge igre prekinjene. Drugo kolo se igra v sredo 7. t. m. ob 6. večer.

Borza

5. maja:

ZAOREB. V banknih tendenca neopremenjena. Med bančnimi papirji je vladalo največje zanimanje za Eskomptno. Ljubljanska kreditna je ostala nadalje čvrsta. Pri industrijskih papirjih so arbitražni dalje nazadovali. Promet v industrijskih papirjih je bil srednji, v bančnih pa zelo slab. — V devizah je bila tendenca precej slaba. Tečajji so se začeli na nižji bazi nego je bila v petek, ter so do konca sestanka polagoma nazadovali. Le deviza na Švico je ostala čvrsta in v tečaju nespremenjena. Blaga je bilo na tržišču dovolj in tudi Narodna banka je dajala devize na Švico, London in Italijo. Promet je bil danes nekaj večji nego običajno, ker se je zaradi dvodnevnih borznih pavze nakupilo nekoliko več kupovnih nalogov. Trgovalce se je največ v devizah na Dunaj, Italijo in London. Notralske devize: Amsterdam 3020 do 3050, Dunaj 0.1125 do 0.1145, Bukarešta 0 do 42, Italija izplačilo 359.2 do 362.2, ček 358.5 do 361.5, London izplačilo 351.75 do 354.75, New-York ček 79.875 do 80.875, Pariz 512.5 do 517.5, Praga 235.5 do 238.5, Švica 1480 do 1440, ček 1428 do 1488; valute: dolar 78.9 do 79.9, zK 0.112 do 0.114, francoski franki 0 do 507.5, lej 38.5 do 41.5, lire 353.5 do 358.5; elektri: Trgobanka 89 do 42, Eskomptna 134.5 do 135, Jugoslovenska 118.5 do 119, Ljubljanska kreditna 235 do 240, Pražedion 915 do 920, Etno 133 do 139.5, Slovenska 121 do 124, Srpeka 140 do 141. Eksploatacija 125 do 127.5, Goranin 150 do 152.5, Sečerana 1120 do 1125, Isis 56 do 57, Narodna žumska 110 do 112.5, Ni-hag 115 do 117.5, Gutmann 910 do 920, Slavonija 107 do 112.5, Trbovlje 555 do 565, 7 odst. investicijsko 68.5 do 67, Voj na škoda 142 do 144.

CURIH: Beograd 6.875, New-York 561.875, London 24.62, Pariz 38.35, Milan 25.20, Praga 16.475, Budimpešta 0.0070, Bukarešta 2.87, Sofija 4.10, Dunaj 0.0079125.

TRST: Beograd 27.65 do 27.90, Dunaj 0.081250 do 0.0820, Budimpešta 0.025 do 0.035, Praga 65.60 do 66, Bukarešta 11.25 do 11.75, Pariz 143.50 do 144, London 97.70 do 97.90, New-York 22.80 do 22.80, Curih 896 do 899; valute: dinarji 27.75 do 28, avstrijske krone 0.0810 do 0.0820, dolarji 22.15 do 22.25, funti 97.60 do 97.85, 20 frankov v zlatu 85.25 do 86.

PRAGA: Beograd 42.85, Dunaj 4.75, Berlin 7.90, Rim 155.25, Budimpešta 4, Pariz 222.25, London 149.175, New-York 34.05, Curih 605.50.

DUNAJ: Devize: Beograd 882 do 886, Berlin 16.10 do 16.40, Budimpešta 0.81 do 0.87, Bukarešta 301 do 303, London 311.000 do 312.000, Milan 3166 do 3178, New-York 70.985 do 71.185, Pariz 4560 do 4608, Praga 2083 do 2098, Sofija 518 do 522, Curih 12.685 do 12.685; valute: dolarji 70.460 do 70.860, lire 3162 do 3182, dinarji 878 do 884, švicarski franki 12.520 do 12.600, češke krone 2084 do 2080, madžarske krone 0.75 do 0.81; efekti (v tisočih zK): Trgobanka 80, Hrv. hipotekarna 54, Hrv. eskomptna 115, Jugoslovenska 103, Trbovlje 500, Jeselev 1540, Gutmann 800, Slaveks 300, Slavonci 4 95, Sečerana Osijek 970, Juli-Sid 485, Anglobank 240, Bankverein 185, Länderbank 312, Živnostenska 810, Alpine 491, Poldi 416, Skoda 1025, Daimler 20.

LONDON: Beograd 352, Pariz 67.90, Milan 97.75, Curih 84.64, New-York 43 tri osminke.

NEW-YORK: Beograd 125, London 488 pet osminke, Pariz 647, Curih 17.82, Milan 449.25, Dunaj 14 ena osminka.

Naši kraji in ljudje

Jubilej pevskega društva „Slavec“

Proslava „Slavčeve“ 40 letnice se je zaključila v nedeljo s slavnostnim obnim zborom, ki se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma. Zborovanje je otvoril društveni predsednik g. Dražil, ki je pozdravil navzoče zastopnike kulturnih institucij ter delegate civilnih in vojaških oblasti.

Med drugimi so bili navzoči: veliki župan dr. Sporn, komandant dravske divizije general Stojanović, zastopnik mestne občine dr. Zarnik, češkoslovaški gen. konzul dr. Beneš, zastopnik hrvatskega saveza pevskih društev g. Wagner, zastopnik „Zveze kulturnih društev“ ravnatelj gosp. Jug ter delegati slovenskih pevskih organizacij ravnatelj Mat. Hubad, dr. Švigelj, Prelovec, Skalar, Smodej I. dr.

Pozdrav Zveze kulturnih društev. Nato je dobil besedo zastopnik Zveze kulturnih društev ravnatelj Jug, ki je ob obli pozornosti številnega občinstva pozdravil „Slavca“ jubilara takole:

„Častita skupščina:

Oglasil sem se k besedi kot predsednik ZKD, te naše največje napredne prosvetne centre, ki — lahko rečem — organizira na debelo prosveto, vse pogoje kulture v slov. delu naše države. V njenem imenu Vas iskreno pozdravljam, vam izražam spoštovanje in naše simpatije, vam k pomembnemu današnjemu prazniku, k štiridesletnici obstoja Vašega društva iskreno čestitam. Po svojem programu je Vaše društvo pevsko društvo. Če kdaj, tako je živa potreba v teh težkih časih vsakovrstnih življenjskih neprilik, ko prevladuje beda in nerazpoloženje, da ne zapahnete duri pred veseljem razpoloženjem, pred veseljem, ki vam ga nobena druga stvar v večji meri podati ne more kot je to petje in pesem. Petje je zvest spremljevalec človeka od zibelke pa tja do groba. Že dojenčku zapoje zlata mamica pesem uspanko, deček in mladenič vrisaka v petju visoko po planinah in globoko v dolinah, zaljubljeno dekle hrepeni v mislih in otožnih melodijah in tudi mi možje si s petjem krajšamo čas, ko smo še pri moči in življenju, dokler ne priromamo tja, kjer se vigrad ne povrne več.

Tako doni torej tudi pri Vas slovenska, jugoslovenska pesem, umetna in narodna, kakor je pesem pri nas Jugoslovenskih sploh doma, zvonka in čista, pesem, ki vzbuja in vzgaja v nas smisel za družabnost in lepe odnose, ki bližji srce in nas dviga, skratka, pesem nas navdaja z ideali, ki jih gojijo naši najboljši možje za blagor naroda, bogate in močnejše naše jugosl. države. In kakor je bila pred 40 leti narodna zavednost, ki je prešinila obrtnika, delavca in druge enako misleče, da so ustanovili v društvu „Slavca“ svoje pevsko ognjišče in se udeleževali kulturno in politično, tako se zavedajo „Slavci“ tudi danes — po 40 letih —, da se mora udeleževati še naprej s svojim kulturnim delom tudi politično, s tem da se bori proti nečestitnim neprijateljem naše mlade države, ki bi jo radi delili in slabili. Tudi naša pesem je borbeno sredstvo za nacijo, našo, edinstveno jugoslovensko državo. (Odobravanje.)

Tako želi ZKD vam in Vašemu društvu k Vaši 40 letnici, k tej zlati letnici ki popisani zgodovini Vašega truda in dela, da od vaje do vaje napredujete, da svoje delo nadaljujete, da potese „Slavca“ svoje pesem še v naprej iz domačih slovenskih gajev, v vse ostale jugoslovenske in slovanske doline in pokrajine. Dober glas in slava pevskega društva „Slavca“ naj nikdar ne zatone. „Slavci“ naj gostoli, naj drobi in

IZ SLAVČEVEGA DELOVANJA.

Nato je predsednik „Slavca“ g. Dražil lepo očitral 40 letno zgodovino društva. Omenjal je mračne politične razmere, ki so vladale v Ljubljani ob ustanovitvi društva, orisal ostro borbo z Nemci, ki so skušali že v prvi zasedbi vsak poskus naše kulturne osamosvojitve. Opisoval je tudi vztrajno in požrtvovalno delovanje društva na polju gojitve naše pesmi. Nad 300 krat so nastopili „Slavčevi“ pevci pred slovensko jugoslovensko in slovansko javnostjo. Predsednik se je zlasti spomnil društvenih izletov v Volosko, Sisek, Zagreb in na Češko, kjer je bilo društvo bratsko sprejeto v Pragi, Kolinu in Taboru. Z zadovoljstvom je tudi omenil sodelovanje z zagrebškim pevskim društvom „Svoboda“. Končno se je predsednik zahvalil vsem podpornikom in ustanoviteljem, obetajoč, da bo društvo tudi v petem desetletju svojega delovanja krepko vršilo svojo lepo kulturno misijo.

Pozdravi in čestitke.

Nato so bila prečitana razna pozdrava poročila, tako pozdrav JSS, mariborske Glasbene Matice, Lire v Kamniku, Križovskega iz Prage, skladatelja Rista Savina, Slovenskega pevskega društva v Ljubotinu, Sokola Ljubljana, Češkoslovaške Obci v Ljubljani, vinohradskega „Hlahola“ iz Prage, skladatelja F. S. Vilharja iz Zagreba, skladatelja Viktor Parme, odbora obeh šentpeterskih podružnic CMD v Ljubljani, Slovenske Matice, zagrebškega pevskega društva „Lisinski“, Sokolske župe Ljubljana I., Lipe v Litiji in Jugoslovenske gasilске zveze v Ljubljani.

Osobje „Narodne tiskarne“ se s svojo čestitko poslalo tudi ponovno ustanovitvi. Predsednik trg. društva „Merkur“ dr. Fr. Windischer je čestital društvu v imenu organiziranega slovenskega trgovstva pozivajoč jubilara: „Nadaljujte, vrli pevci naši, v zvestobi, kar ste pričeli v ljubezni do svojega naroda.“

V imenu Zveze slovenskih pevskih zborov je čestital „Slavcu“ dr. Švigelj, v imenu zagrebškega pevskega društva „Svoboda“ pa njega predsednik gosp. Wagner, ki je zlasti poudarjal, da bi morala iz kulturnih društev izginiti separatistična politika, ki jo forsirajo razna hrvatska blokaška društva. V imenu pevskega društva „Ljubljana“ je čestital slavljencu gl. urednik Smodej. Končno je čestital tudi zastopnik šentjakobskega gledališkega odra g. Pintar.

V razpoloženo lepo „Slavčovo“ Spominsko knjigo se je vpisalo mnogo gratulantov, med drugimi tudi načelstvo JDS po svojem članu ravn. Jugu.

Društvena odlikovanja.

Društvo je svoje zaslužne dolgoletne pevce in člane odlikovalo z lepimi zlatimi in srebrnimi odznaki, ki so bili podeljeni sledečim gospodom: Ivanu Dražilu, Mateju Oblaku (ki poje že 36 let pri „Slavcu“), Dragotinu Pucu, Rudolfu Mikuliniču, Ivanu Veharju, Avgustu Lebarju, Ivanu Bogataju, Ludviku Baragi, Ludviku Fratinu, Ivanu Zemljanu, Ivanu Hladniku, Milenu Šaremu, Jerneju Grošlju, Josipu Hubadu, Maksu Bogataju, Viktorju Bogataju in pa Borisu Rožu. Zborovalci so odlikovane pevce prisrčno aklamirali.

Slavčeva razstava.

Po končanem obnem zboru je bila otvorjena v društvenih prostorih lepa razstava, ki kaže društveni razvoj od njega ustanovitve pa do danes. Razstavljeneh je mnogo zanimivih predmetov in tudi razni rokopiši naših prvih skladateljev in pesnikov.

Ustanovni občni zbor Rdečega križa

Večera se je vršil v veliki dvorani Mešnega doma v Ljubljani ustanovni občni zbor Rdečega križa, ki žal ni bil tako obiskan, kot bi to zahteval eminentni socialni pomen te organizacije.

Zborovanje je otvoril g. dr. Viljem Krejčič, ki je uvodoma omenil, da je bivši Slovenski Rdeči križ dne 22. novembra 1923. stopil v likvidacijo, nakar je reševal tekoče zadeve in vodil pripravljala dela za ustanovitev novega društva, prehodni odbor.

Odbor je med tem časom prejel od raznih zavodov denarnih podporn v znesku 3550 Din. Povodno zadnje velike povodnje v Sloveniji je Glavni odbor v Beogradu nakazal v podporo poplavljenemu 125.000 Din in razni drugi zavodi 11.613 Din 25 p. Od teh prispevkov je nakazal prehodni odbor v sporazumu s pokrajinsko upravo škodovancem v ljubljanski okolici 30.100 Din, okrajnemu glavarstvu za Barjane 3000, škodovancem v političnih okrajih Brežice 8500, Krško 9750, Litija 6000, Radovljica 8500 Din ter 3 škodovancem v Trbovljah 55.500 Din. Razen tega je odbor podelil v humane svrhe še več drugih podpor. Odbor je izrekel svojo globoko zahvalo gospoj Veri dr. Štajmerjevi, ki je že več let požrtvovalno upravljala društveno skladišča. Društvena imovina znaša sedaj v gotovini in inventarju 85.131,88 Din.

Po poročilu odbora se je oglasil k besedi vladni tajnik dr. Lovro Bogataj, ki je v imenu velikega župana g. Sporna po zdravil občni zbor in želel društvu najlepše uspehe. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. dr. Viljem Krejčič, v odbor pa: gospe Vida Baltičeva, Milena Zerkavova, gđ. Alojzija Štebičeva in gospoje nadzornik dr. Poljanec, strok. učitelj Novak, major v p. Martin Colarič, prof. Jeran, okrajni nadzornik Hočevar in dr. Joža Bohinjec, v nadzorni odbor g. zdravstveni inšpektor dr. Katičič, Franc Pretnar in ga. Marija Wesnerjeva.

Po volitvah je predsednik zaključil zborovanje s pozivom, naj člani društva delujejo na to, da se vzbudi v javnosti čim večje zanimanje za to važno socialno ustanovo.

Akademija Ferijalnega saveza v Celju

V soboto, dne 3. in nedeljo, dne 4. tega meseca so priredili dijaki drž. realne gimnazije v veliki dvorani celjskega Narodnega doma akademijo, katere čisti dobiček je namenjen gmotni podkrepljiti važnega dela, ki ga vrši Ferijalni savez, da naša mladina v poletniški dobi pocieni in udobno potuje po naši državi ter na ta način z lastnimi močmi opazuje in spozna lepoto svoje pester domovine. Že blag namen akademije in pa naravna ljubezen do mladine, da z lepim uspehom dobi spodbudo k novemu delu, bi bila morala privabiti še več občinstva, kakor je bilo na obeh prireditvah, ki sta pa zlasti moralno prav lepo uspeli. Upoštevati se mora, da imajo dijaki le redko priliko za javne nastope. Tem večje priznanje gre njim in njihovim mentorjem, ako pokažejo vsaj tedaj, da so kos svoji nalogi. V prvem delu akademije je prišlo točkah in pri pevskem zboru pokazal pevovodja g. učitelj Pregelj, da razpolaga sicer s šibkim, a zelo dostopnim pevskim zborom in da je z neumornim svojim trudom dosegel že zelo razveseljivo uspehe. Najsluži to veliko moralno zadoščenje za ono tih in skromno, a toliko važnejše delo, ki ga danes niti občinstvo, še manj pa mladina sama zna pravilno oceniti. Naravnost presenetil je poslušalce osmošolec Modic s svojim izrednim mehkim in lirčnim tenorjem. Vspored večera je ob-

segal v drugem delu Meškovo dramo „Matij“. Režiral je igro režiser mestnega gledališča g. Janko ter z veliko požrtvovalnostjo postavil na oder mlade igralke in igralce, ki so kljub temu, da so se mnogi izmed njih prvokrat kretali na gledaliških deskah, ustvarili celoto, ki je učinkovala ter žela med občinstvom, zlasti pa pri mladini mnogo odobravanja. Poedini igralci bodo tvorili enkrat prav dober naraščaj za dramatično šolo. Prireditelj je celokupno pokazala pravo smer, v kateri naj bi se naše dijaštvo udeleževalo v prostih urah in v poletniški dobi.

Mariborska nedelja

Maribor, 5. maja.

Minula sobota je zopet pokazala, kako zelo je zrastle slovenski Maribor v svojih kulturnih potrebah. Če hoče, zmore mnogo. Na en večer smo imeli v gledališču primjoro opere „Knežinja Čardaša“ in obenem v Götzovi dvorani koncert državnega ženskega učiteljskega. Koncert, o katerem poročamo še na drugem mestu, je bil razprodan, enako polno pa je bilo tudi Narodno gledališče, kjer je publika, prekipujoča navdušenja, toliko ploskala in vzklikala, da so morali vsako lepšo sceno kar po parkrat ponoviti. Pevka Mitrovičeva je komaj odnašala cvetje. Do zadnjega prostora je občinstvo napolnilo gledališče tudi pri repizih v nedeljo zvečer.

Manj vesel je bil ostali del nedelje. Mladina je že v soboto popoldne prodajala po ulicah pester znake z napisi „Za ljudsko knjižnico v Mariboru“. Njihovo delo ni bilo tako lahko kot blagajničarjev koncerta ali gledališča. Tisti, ki znajo ceniti potrebo in vrednost lepe, dobre knjige, nimajo in ne morejo dati, drugi, ki imajo, pa so hodili hladnih src mimo ponujajoče mladine, iskrenih upajočih oči, po lokalih so jih odganjali že pri vratih, češ, da šefa ni doma. Najkomolnejši izgovor. Glavni up, nedeljo, ko bi se naj zbrali tisoči pri promenačnem koncertu in „tomboli na Glavnem trgu, pa je uničil dež.“

Že na vse zgodaj se je v nedeljo kremžilo nebo in potem rosilo z jesensko trdovratno dolgočasnostjo, kadar se ni prav drzno izlil kak temnejši oblak. Ognjegasci so sicer vseeno izvedli svojo florijansko slavnost z dopoldanskimi poskusnimi vajami na Trgu Svobode in popoldne z veselico pri Götzu. Nemci so se zabarikadirali pod nedolžno firmo požarne brambe in jo krepko drže z obiskom njenih prireditelj, ravno tako dosledno pa čuvajo tudi nemško uradovanje in po veljevanje svojih ognjegascv. Lani je še slovensko javno mnenje zabranilo nemški nastop po slovenskih mariborskih ulicah, letos se je „Feuerwehr“ brez ugovora razprolir na Trgu Svobode, prvič po prevratu. Pred kratkim so naše narodne dame celo z Nemkami vred nabirale po mestu za ta nemški „Feuerwehr“ in tudi nabrale lepe tisočake. Mislimo, da lahko Nemci sami krijejo potrebo te Feuerwehr, dokler hočejo imeti v njem izključno nemško trdnjavo in so v to tudi moralno obvezani. Enako odklonilno se obnašajo tudi Nemci napram našim društvom. Celotno izolepševalnega društva so eden za drugim izstopili in prav nič ne pomagajo. V principih nam torej treba jasnosti, v razpolaganju svojega skromnega premoženja pa skrajne ekonomije. Nemci tudi nabiralec Ljudske knjižnice niso darovali, čeprav je knjižnica še lansko leto otvorila nemški oddelek in ga brez predgovorov od tedna do tedna izpolnjuje.

Dež je onemogočil tudi promenadni koncert vojne muzike, rendezvous cellega Maribora. Niso se pa ustrašili neutrudljivoga dežja športniki, kot tudi ne razburljiva publika, ki se je hvalevredno med tekmo razburjala pod

dežniki do končne zmage SSK Maribora. Visoki oder s tablo tombole ženskega društva pa je moral na Glavnem trgu zastoj čakati deklice, da bi vlekla številke. Preložili so jo na nedeljo, ko hočejo tudi nabiralke Ljudske knjižnice še enkrat poskusiti svojo srečo.

V mesto so prihiteli v nedeljo tudi obrtniki iz cele oblasti, da si začenja nove poti delovanja. Tudi o njihovem zborovanju poročamo na drugem mestu. Politiki so odšli na deželo, kjer je imela demokratska stranka šest zborovanj. Naši ljudje se marljivo gibljejo, ker jih predvsem veseli, da se inteligence v mestu končno dosledno biva zanje in samo žele, da ostane živahnost strankinega delovanja na tej višini. Uspehi ne izostajajo. Pozelje je demokratizma se krope, v trdnjavih klerikalcev pa raste apatija, razočaranje in radičevstvo.

Dopisi

KRANJ. V petek dne 2. maja se je vršil od Naki do Kranja konislonalni ogled za napeljava daljnovoda elektrarne Završnica. S tem dobi Kranj tako potreben električni tok iz druge močnejše elektrarne, s čemur bo izdatno razbremenjena dosežanja mala zasebna elektrarna. Ker gradi veleindustrialec Vinko Majdič tudi veliko električno centralo na Savi, ki bo gotova v par mesecih, bosta Kranj in okolica, event. cela Gorenjska, zadostno preskrbljena s stalnim in cenim električnim tokom. Osobite važnosti pa je pridobitev novega električnega toka za novo predmetje Gorenja Sava, ki bo lahko prav kmalu imelo elektriko. Priprave za občinske volitve so v polnem teku. Malkontenti iščejo firmo, pod katero bi se zbrali. Upamo, da jo v kratkem dobe. Ker so samo dobri gospodarji, ki so že mnogo koristnega napravili za javnost, jim svetujemo, da se vsi opredelijo in se neopredeljeni strmejo v kako gospodarsko stranko; čuje se tudi naziv o delovni stranki, katerega so pa baje nekateri zavrgli. Zaenkrat so si na janem samo glede nosilca, ostali si pa še zelo premišljajo iti med kandidate, kar jim končno ni zameriti, ker previdnost je vedno dobra. — V podružnici Jadranske banke so bili reducirani 3 uradniki in ena uradnica.

SMARTNO PRI LITJI. Tudi pri nam ima zaznamovati društveno življenje zelo povoljne uspehe. Društvo za zgradbo Sokolskega doma je uprizorilo več predstav in so mladi igralci pokazali dobre talente. Pevsko društvo „Zvon“ deluje prav pridno. Pevovodja M. Premelj naš je s svojim zborom 30. aprila zelo razveselil. Društvo praznuje letos 35-letnico svojega obstoja. — Imeli smo tudi predavanje o davkih in agrarni reformi, predavatelj pa nam je dala Z. K. D. iz Ljubljane. — Sokol Litija Smartno zadnje čase prav dobro napreduje ter ima redne skupne vaje v Litiji. V Smartnem smo v tem oziru šibkejši, upamo pa, da bomo kmalu tudi v naši telovadnici obudili poprejšnje življenje. — Politično smo sicer še močno razcepljeni, vendar pa je tudi v tem oziru opaziti streežnjevanje. Marsikomu so se že odprle oči in je zanimanje za demokratsko stranko vedno večje. Bodimo značajni in edini iz bodoče volitve bodo pokazale sadove skupnega dela.

KRSKO. Pred enim tednom je uprizorila tukajšnja ljudska šola z dijaki mešanske šole igro „Snežulčica in Skratje“. Režiser, nadučitelj Levstik, je igro izbornu našitural. Nekateri vloge so bile direktno frapantno dobro podane. Mladí orkester mešanske šole je pod vodstvom ravnatelja Vutkovića prav čedno sviral in vrli kontrabasist in pihala so jako ugrajali. Scenarija je bila lepa, kostumi ljub. narod. gledališča pa so dali igri še večji sijaj. Skratka — prav lepo je bilo in želimo že kaj aličnega.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska opera.

Torek, 6.: „Poljub“. C.
Sreda, 7.: „Carjeva nevesta“. E.
Četrtek, 8.: „Faust“. Gostuje g. Roman Lubinečki. F.
Petek, 9.: Zaprtó.
Sobota, 10.: „Madame Butterfly“. Gostuje g. Roman Lubinečki. D.
Nedelja, 11.: „Gorenjski slavček“. Ljudska predstava. Izv.
Ponedeljek, 12.: „Carjeva nevesta“. B.

Ljubljanska drama.

Torek, 6.: Zaprtó.
Sreda, 7.: „Ana Karenina“. B.
Četrtek, 8.: „Cezar in Kleopatra“. D.
Petek, 9.: Zaprtó.
Sobota, 10.: „Izgubljene duše“. Premijera. Izv.
Nedelja, 11.: „Izgubljene duše“. Izv.
Šentjakobski oder v Ljubljani.
Četrtek, 8.: „Lokalna železnica“.

Celjsko mestno gledališče.

Sobota, 10. ob 16.: „Snežulčica“. Mladinska predstava.

Mariborsko gledališče.

Torek, 6.: „Divji lovec“. Kuponi. Gostovanje g. A. Danila, člana ljubljanske drame.
Sreda, 7.: „Čardaška kneginja“. C.

Abonentom Narodnega gledališča v Ljubljani. Opozarjamo na spremembo abonmajev pri opernih predstavah. Pri zadnji objavi vrstni red predstav abonentov ni bil pravilno označen in prosimo p. n. abonente, da vzamejo na znanje danes objavljeno razporeditev.

„Poljub“ v ljubljanski operi. Danes v torek se uprizori v opernem gledališču zadnjiš v tej sezoni Smetanova opera „Poljub“. Zasedba običajna. Prijatelje Smetanove glasbe opozarjamo na to, ker gre potem za nekaj časa ta opera iz repertoarja.

Koncert mariborskega ženskega učiteljskega

Gojenke tukajšnjega učiteljskega so priredile sinoči pevski koncert, ki je v vseh točkah sijajno uspel. Prostorna Goetzova dvorana je bila do zadnjega prostora razprodana. Med odličnim občinstvom smo zapazili našega priljubljenega skladatelja g. E. Adamiča. Potek koncerta je bil toliko v aranžersko-tehničnem kakor tudi v pevskem oziru nad vse zadovoljiv in so pričali vsi nastopi in prozvajanja o temeljiti in skrbni pripravi. Glavna zasluga na dobro uspešni prireditvi gre gđ. prof. Ervini Ropasovi, ki je naštvirala in vodila koncert.

cert s skrajno vestnostjo in marljivo stop. Kot učiteljica petja je pokazala, da zna uporabiti in podčrtati vse muzikalne efekte, kot dirigentinja pa ima zbor popolnoma v oblasti. Ni baš lahka naloga, ustvarjati povečini s neizšolanimi in nezreliimi glasovi dovršene oblike. Vendar smo bili z vsemi pevskimi točkami 74 članskega zbora zadovoljni, pri čemur smo posebno pohvalili izrazito dinamiko, ki je bila mestoma morda preostira, in čisto intonacijo. V ostalem je pel zbor naravno, neprisljano in vse točke na pamet. Alti prekašajo soprane in so prišli do popolne veljave v Pavčičevih „Zabavi“, katere je moral zbor ponoviti. Ponoviti je moral tudi prisrčno in toplo zapeto „Tamo daleko“ v Devovi krasni harmonizaciji. Naravno je, da niso štedili poslušalec s pohvalo in da so bili poklonjeni koncertni voditeljici krasni šopki.

Program je menjaval med dvo, štiri in šestglasovnimi ženskimi zbori, s klavirjem in brez, ter spretno uvrščenimi solo-nastopi. Od zadnjih omenjam nastop profesorice klavirja tuk. Glasbene Matice, gđ. Marije Finžgarjeve, ki nas je presenetila v Lizt-Verdijevi parafrazir „Rigoletto“ z odlično in bravurno tehniko in mehkobo in toploto igre. Burno pozdravljena je nastopila z dvema solspesvi tudi ljubljanska altistinja gđ. Zora Ropasova. Nenačakovno lep in gladek, v vseh registrih izenačen alt je s svojim prijetnim timbrom očaral poslušalce. Obe solistki sta želi obilo pohval. Gđ. Ropasova je morala pridati še pri-

znalno točko. Zapela je arijo „Dall'alto“ iz Istolmene Saent-Saensove opere. Višek večera pa je tvoril ansambelski nastop v Griegovih baladi: „Pred samostanskimi durmi“, z zbor soli in majhen orkester, v katerem je pela gđ. Ropasova, profesorica petja v Glasbeni Matici, sopransko vlogo begunke z velikim razumevanjem in nežnostjo. Klavirske zборе je spremljala gđ. Minka Zacherlova z nje lastno priznano dovršenostjo. — Tako je nudil ves večer zadostnih užtkov in čestitamo prirediteljem na lepem uspehu. Mimo tega smo pozdravili koncert tudi še z drugega vidika. Tokrat je namreč stopilo žensko učiteljske prvič pred javnost kot celotni slovenski samostojni zavod. Ustanovljeno je bilo pred preobratom kot izrazita pomenovalnica. Po preobratu pa je bilo ukinjeno in je vegetiralo le kot privesek našega moškega učiteljskega s paralelkami. Kot samostojen slovenski zavod pa obstoja žele od z. nega Pribičičevega odloka in bo imel ko. tak letos prvič svojo maturo. Zato mu s prisrčnim jugoslovenskim pozdravom želimo v bodoče krepkega razvoja. —

Hudožestveniki v Ljubljani. Po ravnokar dospelih vesti se vrši gostovanje Hudožestvenikov en dan kameje, tako da bodo predstave v sredo, dne 14., v četrtek 15. in v petek 16. maja. Skupina Hudožestvenikov šteje 24 oseb. Na čelu stoji prvakinja grupe znamenita umetnica Germanova. Predstavniki grupe je gospod Sarov. Ostali člani so g. Masalitinov,

ga. Krasnopolskaja, g. Pavlov, ga. Grečeva, g. Komisarov, g. Sierov, ga. Križanovskaja, g. Arhangelski, ga. Škrjadin, g. Vyrubov. Dalje g. Vasiljev, ga. Seukličeva, g. Andrejev, ga. Holostova, gospodična Bahareva in Vlasova, g. Zerički, g. Bogdanov, gđ. Levickaja, gđ. Dnjeprava, gđ. Tokarskaja in g. Cieľjanov. Vstopnice za gostovanje se že dobe pri dnevnih blagajni in opernem gledališču. Pri zunanjih naročilih naj se pridene tudi denar za vstopnice.

Danilovo gostovanje v Mariboru. Gospod Danilo, nestor slovenskih gledaliških igralcev, gostuje 6. t. m. v Mariboru, kjer nastopi v Finžgarjevi igri „Divji lovec“. Igra vloge ritarja Zavrtnika, v kateri je že opetovano dosegel najlepše uspehe. Ni dvoma, da bo mariborsko gledališko občinstvo pozdravilo našega najpopularnejšega igralca s takimi čustvi, kakor zasluži.

Celjsko mestno gledališče. V torek 6. t. m. uprizorijo domači igralci zabavno angleško veseloligro „Niobos“ od Harryja in E. Paultona. Je sicer že stara igra, a zabava še vedno izredno občinstvo, kjerkoli se uprizori. Pripravlja se še za prvo polovico maja obročna igra „Snežulčica“ v novi zasedbi in inscenaciji.

Tenorist Simene v Osijeku. V nedeljo 4. t. m. je gostoval v Osijeku tenorist gospod Marj Simenc. Pel jo vlogo Radamega v „Aidu“. Uspeh je bil nad vsako pričakovanje velik. Aldo je pela ga. Vika Caleta, operna pevka iz Zagreba.

Tenorist gospod Roman Lubinečki v naši operi. V četrtek in soboto go-

Domače vesti

PO IZBRHU POMLADI.

Ljubljana, 5. maja.

Letošnja pomlad ni posebno prijetna. Zima je bila dolga, imela je sicer snega, kakor se za pošteno kontinentalno zimo spodobi, povrhu pa še mnogo preveč dežja in juga. Lepih, razlikih jasnih dni je bilo prav malo. Bil je, kakor da se tudi naše nekdanje zime najdejo le še v lepih knjigah za deco.

Pomlad, po starem vigred ali zmlajetek, kakor pravijo ponekod na štajerskem, kaže, da se hoče letos vrediti po zimi. April je v polni meri izpolnil svoj vagabundski sloves. Bil je spremenljiv in kapriciozen, kakor volja lepe ženske. Včasih nas je izvil slinehom, pa nas zopet polil. Grmel je bliskal, rožal s tobo, v višjih legah je dal obilo snega, pa zopet solnce, meglice, oblakov, hladu in nepričakovane vročine. Vendar ni od 20. marca do 20. aprila bilo enega celotno lepega dne, le velikonočna praznika sta se postavila. Ponekeje je bilo le malo bolj in šele prav na ultimo je prišlo nekoliko odliha.

Maj kar nadaljuje v tej tradiciji. Prvi je bil kisli, drugi in tretji sta se nekam premisljela, na katero plat naj se odločita. Odliha in zraka željni se nedejlo. Odliha in zraka željni ljubljanci smo jo vkljub neugodnim in prvo nedejlo in prvega maja uvrtili ven, na lepše. Smarna gora, mrgolela in Kamniška Bistrica, sveta Katarina in Osojnik, Kum, Peki in še cela vrsta drugih izletništev na Jelci in pod Rožnikom je bilo vse živo. Pri Sv. Katarini so ljubljanski izletniki pobili in pokradli za okrog 800 Din steklenic in čaj. Sploh je treba dolinsko turistično in tujski promet vsestransko gojiti. Prejšnji teden je bil izredno očarljiv pogled na Kamniške planine, ki so se svetile sinje in srebreno, razločno kakor da so tik za šiško, privlačne, vabljive, kakor za spomlad na novo očistene. Le nekaj več snega še imajo, kakor druga leta.

Doma pa je že začelo cveteti. Rožnate so češnje in breskve, po kostanjih so se užgale bele lučke, španski bezeg je razcvetel višnjevodrom, po vrtovih sije nekaj magnolij in vrsta domačega cvetja, žoltega in sinjega. Po vejah skaklja pičli rod.

Ptičarji so letos posebno živahni in opazujejo kragulje, senice in vrabce kar vse vprek, ali pa love kavke in kragulje in jim nastavljajo uharice za vabo. Ribiči, ti tihi zazrizeni, so letos spomnili nekaj majhnih ribic, ki se na čudne načine množijo. Šiška javnost niti ne slutí, kakšne slasti so v držane takšnim specializmom in njihovim privatno-muzikalnim interesom. Bolj se rinejo v ospredje naši sportniki. Travico zeleno krekro teptajo naši žogobrci, ki so nam v soboto in nedeljo pokazali prav zanimivo, napeto igro.

Drugi se vdajajo turistiki, društveni in resnični, in vsa dežela jih je polna. Nekateri še vedno nosijo smučí v gore, drugi pa se skitajo po srednjem gorovju in čakajo, da izginejo z višjih grebenov preobili zimski ostanki. V Tivoliju pridno bijejo tenis in tolšejo hokej s svojimi tolkači, fračarji na Zabjeku in kozarinci - sportniki na grajskih šancah pa tudi ne mirujejo. Vsakdo se z vnuemo vda pomladnemu presnavljanju telesnih sokov in proženju uťov. (Naglas na uť) Po ljubljanci že trenirajo veslači, šolske telovadnice so polne, letna telovadnica bodo kmalu objudena, p izletji prihajajo na dnevi red. Ceneje so cvetlice, že rajajo device, je pametnih devet, sploh, pomlad je spet! Sportniki starejšega izpovedanja mo-

stuje na našem odru tenorist g. Roman Lubinecki. Poje vlogo Fausta v istoimeni operi in vlogo Pinkertona v operi «Madame Butterfly».

Koncert Glasbene Matice ljubljanske. V petek, dne 9. t. m. se vrši v Unionski dvorani koncert Glasbene Matice v Ljubljani, kollega spored izvajata orkester orkestralnega društva Glasbene Matice, pomnožen z nekaterimi člani opernega orkestra pod vodstvom prof. Mičla in na pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom zborovodje Kumarja. Na tem koncertu izvaja orkestralno društvo tri orkestralne komade, pevski zbor pa celo vrsto izvršnih skladb, ki se po veliki večini prvič javno izvajajo. Vstopnice so že v predprodaji v Matični knjižarni.

Hudočestveniki v Splitu. Po prekrasno uspehi evropski turneji (Dunaj-Berlin-Pariz-Praga) ter po zaključenem gostovanju v Zagrebu, Subotici, Beogradu, Sofiji in Dubrovniku, so prišli Hudočestveniki v Split, kjer nastopajo s sledenim repertoarjem: Čehov: Črešnjak vrt; Dostojevski: Stepančikov; Ibsen: Gospa z morja; Dickens: Boj življenja; Čehov: Striček Vanja. — Prva predstava v Splitu je bila v ponedeljek 5. t. m. zvečer.

«Leti Holande» (Večni mornar) v Beogradu. Te dni se je pela v beograjskem gledališču nanovo nastudirana Wagnerjeva opera «Leti Holande». Vlogo Sente je ob tej priliki pela gospa Richter-Pisarcovića, svoječasna primadona ljubljanske opere. Po kritičnih sodeci, si je njen glas po veličanstvenem pevskem odmoru zopet oomogel.

Šejo boš pa keglje podirajo. Bolj lične duše pa šlatajo po klavirju ali davijo kakšne gosi, in posebno leu-kočutni someščani tulijo v zviti rog, da odmeva žez vrtove in strehe. Vmes zavijajo še mački in mačičke svoj pretresljivi klic, žabe od Rožne doline do Šiške koncentrirajo solo in v zboru, tu pa tam poje in ihti hrenoveči slavček, ali pa žvižga lahkomiselni kos ali skopa žolna. Tudi ti volske vervece so se zopet pojavile, podnevi breneče hršči, ponoči pa študenti, ki prepevajo genljivo navdušeno in strašno «fova». Iz kratka, spomlad je na celi črti v plnem obratu. Nedejsko preakovanje so je sicer pošteno izjalovilo vsem skupaj. Kdor je kljuboval pratiki, tega je pošteno namočilo. Na Smarni gori je sveti Florijan, te nedejše patron, polil pregoreče ... «Orle». Na povratku so se mnogi zato bolj svetemu Urhu priporočili. V ostalem pa je bila nedejla čisto pilbarska, zvečer so bile vse «kelnarce» trudne in purgarsko življene je zopet zabeležilo dan, ki nikakor ni ostal sine linea.

M. A. C.

* Kraljev pot v Pariz. Na sobotni seji ministrskega sveta je minister dr. Ninčič poročal o obisku naše kraljevske dvojice v Franciji. Kralja in kraljico bodo spremljela v Pariz ministrski predsednik in minister vnanjih zadev. Dne 25. maja dospo kraljevski par v Pariz, kjer ga sprejmejo na kolodvoru predsednik francoske republike g. Millerand, predsedniki parlamenta, senata, pariške občine in drugi visoki dostojanstveniki. S kolodvorra se kraljevski par odpelje v svoje stanovanje na Quai d'Orsay. Popoldne obišče kraljevska dvojica predsednika francoske republike v Elyseeju. Pozneje se vrši sprejem v dvorani pariške mestne občine, kjer bo predsednik mesta Pariza ponudil kraljevskemu paru kruha in soli. Po sprejemu raznih dostojanstvenikov na Quai d'Orsay se vrši gala-večerja s slavnostno zabavo. Naslednjega dne se podata kralj in kraljica na grob neznanega vojaka ter položita vence na grob; popoldne bo velika vojaška revija, zvečer pa svečan banket na čast predsedniku Millerandu. Dne 27. maja dopoldne bo zanka v Champs d'Elysee, popoldne pa velika vojaška parada. Kralj in kraljica ostaneta v Parizu do 29. maja ter se vrata potem v Beograd.

* Zaveš sv. Jeronima izročena Jugoslaviji. Italijanska oblasit so prošlo soboto izročile jugoslovanskemu poslaniku zavod in cerkev sv. Jeronima. V prisotnosti našega poslanika je bil s cerkve in ostalih poslopij odstranjen avstrijski grb in nameščen grb naše kraljevine. Obenem se je privikrat razobesila jugoslovanska zastava.

* Julija Poznik t. V Gradcu je 4. t. m. po daljšem mučnem bolehanju umrla gospa Julija Poznikova roj. Pfeifer, vdova po inž. Radivoju Pozniku, izdajatelju Slovenskega Almanaha, ki je izšel na Dunaju za 80 let v 2 knjigah, ustanovitelju jugoslov. akad. društva Vendije v Gradcu; sestra bivšega dolgoletnega drž. in dež. poslanca V. Pfeifferja, posestnika gospe Ivana Pfeifferja v Leskovcu ter pok. Emilije Maurer z Rake. S svojim možem R. Poznikom, ki ga je mnogo preganjal takratni avstrijski sistem, vzgojila je svojo deco v strogo narodnem in slovenskem duhu in to na Dunaju, v Kremisu in Dun. Novem mestu, kjer je 1891. umrl Radivoj Poznik, neupogojni idealni panslavisti tistih časov, star komaj 40 let. Družina je vzdrževala vsekdar ozke prijateljske stike s slov. kolonijo in našim življenjem v daljnji tujini kakor tudi z domovino, še posebno pa z rojakom pesnikom prof. Jos. Stritarjem. Bodi čestiti vzorni ženi ohranjen blag spomin, pa lahka tuje grude ruša! Prizadetim iskreno sožalje! V miru počivaj!

* Smrtna kosa. V nedeljo zvečer je umrla v Ljubljani gospa Terezina Verbaš, roj. Jerčan, iz znane narodne rodbine z Unca, soproga bivšega dolgoletnega ravnatelja Narodne tiskarne g. Ignacija Verbaša in svakinja uglednih bratov Sira iz Zalca. Njena hiša v Gričah je bila svoječasno znana po slovenski gostoljubnosti. Kot navdušena narodnjakinja se je pokojnica z veseljem udeleževala v narodnih društvih. Pogreb se bo vršil danes ob 6. zvečer iz Knaflrove ulice št. 6 na pokopališču k Sv. Križu. Blaga pokojnica ohranilo vsi, ki so jo poznali, v topleni spominu, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

* Odlikovanje prosvetnega delavca. V soboto 3. t. m. se je vršila v Sodražici lepa slovesnost. Ta dan je zborovalo tu okrajno učiteljsko društvo za kočevski okraj. Ob tej priliki je izročil kočevski okrajni glavar, vladni svetnik g. Logar domačemu nadučitelju g. Mihaelu Vrbiču, ki deluje skoro 40 let uspešno na prosvetnem in gospodarskem polju so-straške občine, red sv. Sava ob navzočnosti številnega učitelstva in zastopnikov raznih narodnih in stanovskih organizacij. Odlikovanu so čestitali nadalje še zastopniki UJU, poverj. Ljubljana, Sokola in Gasilnega društva v Sodražici, zastopnik kraljeve organizacije Demokratske stranke, Posojilnice itd. Po lepo uspehi slovesnosti so se zbrali udeleženci in banketu v prostorih g. Fajdige. G. nadučitelju Vrbiču, ki si je iztekel velike zasluge za so-straško osobito na gospodarskem polju, bližemo na mnoga leta!

* Iz «Uradnega lista». «Uradni list» objavlja v večerini številki zakon o kon-

vencah, sklenjenih z Avstrijsko republiko zaradi odprave sekvestrov in vseh izjemnih ukrepov zoper imovino obojestranskih državljanov kakor tudi zaradi rešitve drugih vprašanj v zvezi z odredbami saintgermainse mirovne pogodbe.

* Dvrazredna šola v Mostah pri Komendi. Na ponovno prošnjo našelstva JDS. je minister prosvete g. Svetozar Pribičević dovolil ustanovitev dvorazredne ljudske šole v Mostah pri Komendi. S tem je otvorile šole s novim šolskim letom zagotovljena.

* Glavni prosvetni svet v Beogradu je določil na svoji seji dne 30. aprila referente za pregled vpisanih beril in št. tank. V principu je določil one referente, ki niso člani glavnega prosvetnega sveta. Za Slovenijo je določen vseučiliški profesor g. dr. Ivan Prijatelj kot predsednik, viš. šol. nadzornik g. E. Gangl kot član. Drugi član — učitelj se določi naknadno.

* Sprejem georcev v vojno akademijo. Po odredbi ministrstva za vojsko in morarico bo letos sprejetih v nižjo vojno akademijo približno 350 georcev, v višjo šolo vojne akademije pa 50 oficirjev.

* Delenjske novice. Na gradu Struga je umrl g. Oton vitez Fichtenau ter je bil pokopan na novomeškem pokopališču. Na novomeških srednjih in ljudskih šolah se prihodnji teden uvede poltetni pouk, ki se prične ob sedmih zjutraj.

* Radioemanacijsko terminalno (88 st. C) kopališče Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) je po dveletnih renovacijah in po opremljenju z vsem modernim komfortom stalno odprto od 1. maja dalje. S kopališčem je združen specialni sanatorij z elektro-, mehano- in dietetično terapijo. Vse kopališke naprave so neposredno nad izvirki brez vsakega privajanja po cehih in brez sesalk, kar edino jamči za popolno radioemanacijo in največje zdravilne uspehe.

* Radičevi mirotvorci na delu. Gonja radičevske mase, ki je zadnje tase dobila radi politike opozicijskega bloka obilo korajže, postaja teroristična. Politični nasprotniki, osobito demokrati niso več varni življenja. V nedeljo se je v vasi Čučerju zgodil nov slučaj takega nasilstva. Soljak Tomo Pračič, čvrst demokrat iz Trstenika, je v nekem pismu «Riječi» za primer navedel, da je njegov sosed — radičevce pred 100 radičevci ljuto preklinjal «srbskega» kralja. Uvedla se je preiskava in osumljenec je bil radi tega zločina obsojen na celih osem dni zapore. Za osveto radi te obsodbe je prošlo nedeljo osem radičevcev z noži napadlo demokrata Toma Pračiča, češ: «Ali še zdaj priznavaš kralja?» Na Pračičev odgovor: «Priznavam, če me tudi ubijete!» — so se znova zakadili vanj in ga nevarno oklali. Med svojim razbojstvom so pretili: «Pebešmo Vas, ko pride blok na vlad!» Tragični slučaj radičevskega nasilstva vzbuja v nacionalnih krogih obilo obsojanj.

* Kramarski semenj v Zagorju ob Savi. Oddaja prostorov v najem se vrši v nedeljo dne 11. maja.

* Slovenska banka je poklonila Dijaški kuhinji v Kranju 1000 Din v počast spomina umrle gospe Tilke Araniški, rojene Majdič v Kranju.

* Skladbi: I. jugosl. lovka koračnica «Srečni lovec» za enoglasno petje s spremljevanjem klavirja in violine ter slavnostni napjev «Jugoslavija» za moški zbor, bariton-solo in klavir, avtorja I. Rozmana, sta založeni v Jugoslovanski in Narodni knjižarni ter knjižarni Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani.

* Skladbi: v Sušaku (Delta) oddaja prometno ministrstvo v zakup. Iz Slovenije se dostej interesenti niso javili, pa je nevarnost, da bodo vsa skladbišča zasedena, ko se zbudi interes za Sušak tudi v naših krajih.

* Tajništvo «Triglava» v Zagrebu javlja svojim članom, da traja vpis na univerzi do 11. maja brez prošnje. Predavanja se pa prične že popreje (gosp. Šumarska fakulteta). Člani se pozivajo, da se sigurno vpišejo v podporno društvo do 14. maja.

* Odpust tujih delavcev. Oblastna inspekcija dela v Novem Sadu je že izvršila popis inozemskih delavcev in strokovnjakov. V najkrajšem času se prične z odpuščanjem inozemskih delavcev, da pridejo domači brezposelni delavci do zaslužka.

* Prepovedan bolgarski list. Ministrstvo notranjih del je prepovedalo za Jugoslavijo razpečevanje bolgarskega lista makedonskih organizacij «Slobodna Makedonija», ki piše proti interesom naše države.

* Črne kose v Osijeku. V Osijeku so se pojavile črne kose. Mestni filant je odredil potrebne preventivne ukrepe, da se prepreči širjenje te epidemije.

Iz Ljubljane

* Gimnazijci iz Sremskih Karlovcev v Ljubljani. Na potovanju po državi je dospelo po posetu naše Gorenjske v nedeljo 25 gimnazijcev iz Sremskih Karlovcev pod vodstvom dveh svojih profesorjev v Ljubljano, da si ogledajo mesto in okolice. Ker pa je delevno vreme oviralo vsak pohod na prosto, jim je priredilo ravnateljstvo Akademnega kolegija v svoji dvorani zabavni večer. Na sporedu so bile pevke in glasbene točke, deklaracije ter ples. Po prijetni zabavi so spremili akademiki sremske di-jake ob 23. na kolodvor, od koder so se odpeljali preko Zagreba domov.

* Tombola nižjih poštinih uslužbencev je vsled slabega vremena preložena na nedeljo 11. maja ob vsakem vremenu. Odhor.

* Mladinski popoldne priredi Sokol I. v Ljubljani v nedeljo, dne 11. maja ob treh popoldne v dvorani Unionske telovadnice, godbo petim in deklaraci-

cljami. Opozarjamo znova bratsko članstvo in cenjeno občinstvo na to prireditel. Zdravo!

* Jurjevanje na ljubljanskem gradu se večerj zaradi celodnevne dežja ni moglo vršiti, zato priredita šentjakobsko trnovski Ciril Metodovi podružnici jurjevanje v polnem obsegu v nedeljo, dne 11. maja istotam.

* Tombola Sokola I. se vrši v prid Taboru 18. maja. Kdor ne more pomagati z denarjem, naj pomore naši zgradbi s delom, naj razpeča vsaj 10 tombolskih listkov po 2.50 Din. Dobitki so tako lepi in dragoceni, da po svoji vrednosti dražijo in izvajajo zanimanje. Pričakujemo, da bo posejlo po naših listkih mesto in predmestja, kamor je oddlo preteklo leto toliko dobitkov. Pričakujemo, da nas naprednjaki in napredne organizacije moralno podprejo. Pričakujemo, da nam pomagajo sokolsko misleči trgovci in obrtniki posebno do gnetnega uspeha kot so to storili lanske leto. — Sokolski dom mora stati, Tabor mora biti rešen! Tombola obsega 9 tombol kot glavnih dobitkov, 20 petoric in 40 četvoric. Glavni dobitki so naslednji: 1. nevestina oprema, vrednost 20.000 Din; 2. živ prečiš, 150 kg, vrednost 5.000 Din; 3. jedilni servis, vrednost 4.000 Din; 4. moško kolo, vrednost 3.000 Din; 5. kuhinjska oprema, vrednost 1.500 Din; 6. sladkor 50 kg, vrednost 1.000 Din; 7. otroški voziček, vrednost 1.000 Din; 8. mast, vrednost 1.000 Din; 9. moka 100 kg, vrednost 600 Din. Osrednje vodstvo listkov in dobitkov ima br. Albin Turk, Prešernova ulica št. 48. Tu se dobijo listki za razpečevanje, tu se oddajajo darovani dobitki. Oddor Sokola I.

* JNAD «Jadrana» (kulturno-znanstveni odsek) priredi danes 6. t. m. ob 20. v društveni čitalnici predavanje o psihološkem problemu mase. Predavator. S. Bajič. Prijatelji društva vabljeni.

* Akad. društvo jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani priredi v nedeljo, 11. t. m. cvetlični dan v prid izpopolnitve svoje strokovne knjižnice. Ker je to edina knjižnica te vrste na univerzi v Ljubljani, ter jo mora omenjeno društvo vzdrževati brez vsake državne podpore, prosimo cenjeno občinstvo, da pri pomore v kar največji meri k dobremu uspehu te akcije.

* Otroško igrišče društva «Atena» v Tivoliju se je napolnilo v prvih pomladnih dneh še pred razglašeno otvoritvijo prostorov, kar je vsakogar razveseljil pojav. Kje se pa tudi počuti otrok bolj kakor v naravi, v prostosti in svoji otroški družbi! Naši otroci prosijo sami matere, da jih vpišejo na igrišče, ker ne morejo dočakati veselih ur. V maju in juniju je dovoljen otrokom vstop na igrišče v spremstvu starišev ali služkinj, v počitniških mesecih pa prevzame nadzorstvo otroška vrtnarica. Otroci se morajo strogo podrediti društvenemu redu glede snage in reda na prostoru in društvenemu oskrbniku. — Vpisovanje na igrišče se vrši danes in jutri od 5. do pol 7. popoldne ob lepem vremenu na igrišču v Tivoliju. Člani plačajo mesečno od otroka 10 Din, nečlani 20 Din, v mesecih juliju in avgustu (pod nadzorstvom otroške vrtnarice) člani mesečno 15 Din, nečlani 25 Din od otroka.

* Srečolov za otroke društva «Atena», prirejen v korist ortopedskemu zavodu je uspel nad vse ugodno, le žal, da se ni moglo zadostiti vsem srečeljnim mladim kupcem, ker je bilo prehitro razpečano veliko števil pripravljanih srečk. Veselje je bilo opazovati pričakovanja polne oči otročičev, ki so prihajali po dobitke. Bodi na tem mestu izražena najtoplejša zahvala vsem, ki so na katerikoli način podprli prepotrebno akcijo.

* Dražba košnje mestnih zemljišč. Dne 8. maja se odda v najem za leto 1924 košnja mestnih travniških parcel na ljubljanskem Gradu in dve košnji na Ilovici, oziroma v Kolesiji. Zbirališče interesentov ob devetih na Grajski planoti.

* Umrli v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrti slučaji: Terezina Verbaš, žena umirovljenega tiskarniškega ravnatelja, 67 let. — Boris Rožkar, sin železniškega uslužbenca, 1 mesec. — Terezija Poljanec, poljska dninarica, 56 let. — Alojzija Gruškovnjak, zasebnica, 48 let. — S. Roza Evtropija Horvat, usmiljenka, 23 let. — Ivana Rathay, žena gostilničarja in posestnika, 50 let. — Rudolf Ravnik, sin tov. delavca, 20 let. — Ivan Golob, kočarjev sin, 34 let.

* Požar v Dravljah. V soboto okrog enajstih ponoči je opazila posestnika hči Marija Ravnik iz Dravlj, da se valji iz sosednje hiše št. 28., last Antona Kušarja velik dim. Še predno so bile opozorjene stranke, ki prebivajo v hiši, je bila s slamo krita hiša že vsa v ognju.

* Vremensko poročilo. Ljubljana 5. maja 1924. Ljubljana 808 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padevine mm
Ljubljana	7.	766.0	9.3	vzhod	dež	6.4
Ljubljana	14.	761.7	11.8	brozvetra	oblačno	—
Ljubljana	21.	768.2	10.1	"	"	—
Zagreb	7.					—
Beograd	7.					—
Dunaj	7.	762.0	8.0	brozvetra	mogla	1.0
Praga	7.	761.0	7.0	ing. zap	oblačno	3.6
Luomost	7.	760.3	8.0	broz vetra	dež	2.6

V Ljubljani barometer višji temper. nižja

Dunajsko vremensko proročilo. Tudi v nedeljo je trajalo spremenljivo vreme. V Avstriji je skoraj povsod ne-

Le z velikim naporom se je posrečilo rešiti prebivalce in spraviti njihovo pohištvo na varno. Požar je polagoma zajel celo hišo, tako da je ostalo od nje samo zidovje. Na pomoč so prispele požarne bramborje iz Dravlj, St. Vida, Zg. Šiške in Glince, ki so se morale omejit samo na lokaliziranje požara, ker so bile v nevarnosti tudi druge stavbe. Škoda je krita z zavarovalnino, stranke z družinami so pa vzeli pod stroho sosedje.

* Tatvina. Delovodji Franu Skubicu je bilo v soboto okrog šestih izpred hiše št. 13 na Rimski cesti ukradeno 1000 dinarjev vredno kolo znamke «Waffen» rada.

* Vlom v baroko. V noči na nedeljo so neznamni zlikovci vlomili v baroko branjeveke Frančiške Živec na Gospo. svetski cesti poleg Kolizeja. Pokradli so 30 klobas, 150 pomaranč, več hlebov kruha, sladkarij in čokolade ter 17 krat v vrednosti 800 Din. Domneva se, da so bili na delu zopet mladoletni uzmoviki.

Iz Celja

* Občinske volitve za okolico Celja so bile razpisane v soboto 3. t. m. za 16. junija t. l.

* Sokolsko društvo v Celju vabi na članski sestanek, ki se bo vršil danes, 6. maja ob 20. v gostilniških prostorih Narodnega doma. Na sporedu razgovor o letošnjih sokolskih prireditvah.

* Poroke. Poročili so se v Celju: 4. t. m. g. dr. med. Fran Benedičič z gđ. Kladnikovo in g. Leo Višnar z gđ. Marico Grozd. Bilo srečno!

* Občni zbor Opleševalnega in tuj. ako-prometnega društva v Celju se vrši dne 15. maja ob 20. v rudeči sobi Narodnega doma z običajnim dnevnim redom.

* Podporno društvo za revne otroke v Gaberju pri Celju priredi v nedeljo, dne 11. maja ob 14. veliko javno tombolo na vrtu kina v Gaberju. Tombola obsega 10 dragocenih glavnih dobitkov.

* Lekarniška služba v Celju ima ta teden lekarna «pri Križu» v Cankarjevi ulici.

Iz Maribora

* Mariborsko advokaturu Nemcevo že dolgo opravlja brezplačno klerikalna «Straža». V današnji številki na primer zagovarja zopet slučaj, da je v mariborski podružnici Jadranske banke ostal v službi nemški Žid Levi, ki se baje trudi slovensko govoriti, čeprav «Straža» informator sam priznava, da g. Levi ne zna slovensko. Kljub temu pa sme odjedati na slovenskih tleh kruh slovenskim brezposelnim uradnikom.

* Protest javne morale. Mariborsko žensko društvo je po svoji predsednici soprogi generala Maistra, pri vodji policijskega komisarijata nadsvetniku Kerševanu protestiralo proti lepakom, ki jih je ta teden nabil po mestu neki ljubljanski dnevnik, češ da se mladina javno pohujšuje.

* Pravoslavno jurjevanje. Danes praznuje vojaštvo po srbskih običajih Jurjev dan s tem, da se zjutraj zbere vsa mariborska garnizija v kralja Petra vojašnici ter odide ob lepem vremenu z godbo skozi mesto na Tezno, kjer se vrši v tamošnjem gozdiču vojniško veselje.

Iz Primorja

* Šole za črnce — mesto za Slovane. Pretekli teden je bil v Italijanskem uradnem listu objavljen ukaz glede ustanavljanja šol za libijske državljane muslimanske vere. Primorski Slovenci v resnici lahko zavidajo napol divja plemena v Italijanskih afriških kolonijah. Kajli otroci črncev se bodo lahko učili v materinem jeziku, dočim obstoja za slovenske državljane Italije še vedno znana Gentilijeva reforma glede političnega slovenskih šol.

* Dva slovenska tašista ubila svojega rojaka. V Cepovanu se je med Filipom Suligujem in Josipom Murovcem ter Josipom Suligujem razvila politična razprava. Jože Suligoj je zagovarjal slovensko, ostala dva pa fašistovsko politiko. Kmalu se je razvil med njimi oster spor in je moral intervenirati orožništvo. Kasneje pa sta imenovana slovenska fašista napadla Josipa Suliguja na cesti s kamenjem in ga ubila. Napadalec sta bila aretirana in izročena sodišču. Res krasni sadovi fašistovske vzgoje našega ljudstva!

POSLO.

Bivši moj pomočnik Ivan Končič, uslužben sedaj pri g. Alojzju Malgaju v Sp. Šiški, trosi med občinstvom neresnico, da sem podpisani svojo ličarsko obrt opustil. Ta trditve je neresnična, kor izvršujem še vedno vsa v svojo stroko spadajoča dela s še boljimi močmi kakor je bil Končič.

Bruno Belantič, sodar in licar Sp. Šiška, Jernejeva cesta.

Vremensko poročilo

Ljubljana 5. maja 1924. Ljubljana 808 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padevine mm
Ljubljana	7.	766.0	9.3	vzhod	dež	6.4
Ljubljana	14.	761.7	11.8	brozvetra	oblačno	—
Ljubljana	21.	768.2	10.1	"	"	—
Zagreb	7.					—
Beograd	7.					—
Dunaj	7.	762.0	8.0	brozvetra	mogla	1.0
Praga	7.	761.0	7.0	ing. zap	oblačno	3.6
Luomost	7.	760.3	8.0	broz vetra	dež	2.6

V Ljubljani barometer višji temper. nižja

Dunajsko vremensko proročilo. Tudi v nedeljo je trajalo spremenljivo vreme. V Avstriji je skoraj povsod ne-

Solnce vzhaja ob 4:37, zahaja ob 19:11

Iz življenja in sveta

70letnica napoljske univerze

Te dni so se vršile v Napolju velike svečanosti v priložnost sedme stoletnice napoljskega vseučilišča. Pri svečanostih je bil navzoč tudi italijanski kralj, katerega je ljudstvo burno pozdravljalo.

Svečana seja se je vršila v soboto zvečer v gledališču «San Carlo». Pri seji je bilo navzočih poleg kralja več vojvod in vojvodinj, konzularni zbor, delegacije italijanskih in inozemskih univerz ter zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

Slavnostni govor je imel rektor univerze dr. Zambonini, ki je z velikim zadovoljenjem povdarjal, da se praznuje sedemstoletnica univerze na najvrednejši in najsvetelnejši način. V imenu vlade je pozdravil zborovalce minister prosvete Gentile. Izrazil je svoje zadovoljenje nad tem, da so se zbrali v Napolju zastopniki vseh civiliziranih narodov, vseh univerz in akademij. — Senator profesor Torraca je podal zgodovinsko sliko napoljske univerze.

Nato so bile prečitane poslanice inozemskih zastopnikov Anglije, Argentine, Belgije, Bolivije, Čehoslovaške, Čila, Danske, Francije, Grške, Irske, Jugoslavije, Litve, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Madžarske, Perua, Poljske, Portugalske, Španije, Švedske, Švice in Zedinjenih držav.

Popoldne so se profesorji zborili v rektorijem na čelu podal v kraljevo palačo, kjer je bila kralju izročena doktorska diploma «ad honorem».

Napoljsko univerzo je ustanovil leta 1224. cesar Friderik II. Danes ima univerza 4 fakultete poleg visoke šole za notarjat in farmaceutiko. Univerza poseduje dragocen mineraloški in zoološki muzej ter številne slajane opremljene laboratorije. Univerzitetna knjižnica šteje okoli 200.000 knjig.

Kako sprejema papež

V Vatikan prihaja čisto veliko število vernikov, ki jih navadno sprejme tudi sam cerkveni poglavar, rimski papež. Se veliko večje pa je število raznih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov, ki prihajajo k papežu v avdienco.

Avdience se vrše navadno ob enajsti uri dopoldne v mali vatikanski prestolnici dvoran. Ako pa je število posetnikov veliko tedaj se vrše sprejemi v veliki vatikanski ceremonijalni dvorani. Mnogo silaja je že pri raznih romarskih avdiencah, pri katerih opravljajo razne službe papeževi komorniki. Vrhovni komornik določa vsakemu izmed njih njegovo posebno službo. Razen teh sodeluje pri sprejemanju papeževa garda, v prvi vrsti plemiška garda, ki šteje okoli 70 ljudi. Člani te garde so večinoma plemiči nekdanje cerkvene države. Garda vrši službo samo takrat, kadar se pojavi papež osebno. Nadalje sodeluje pri sprejemih tudi švicarska garda, to je telesna straža papeža, ki jo tvorijo samo rojeni Švircarji. V zadnjem času se je število te švicarske garde zelo skrčilo. Končno pride v poštev še dvorna garda, ki jo tvorijo samo rimski državljani. To je papeževa častna straža. Za vzdrževanje reda v strogem smislu stoji prefektu Vatikanu na razpolago nekaj papeževih orožnikov.

Pri sprejemanju suverenih vladarjev in raznih uglednih osebnosti se število dvorjanikov znatno poveča in v takih slučajih prihajajo v Vatikan najstarejše rimske plemiške rodbine, ki opravljajo razna cerkvena dostojanstva. Ceremonijerji so obdelani v bogata in krasna oblačila, kar napravljajo izredno pestro in divno sliko. Pri takih svečanih službenih avdiencah je prisoten tudi kardinal državni tajnik — sedaj kardinal Gasparri — kot

papežev dvorni minister. On je v ostalem edini, ki stane v neposredni bližini papeža in ki ima k njemu pristop ob vsakem času. On vodi tudi obhajanje s tujimi diplomati na papeževem dvoru.

Tako vidimo, da je tudi papežev dvor zelo razkošen in prekaša v tem pogledu vsajnost dvorov drugih državnih poglavarjev. Papež je torej po svoji okoliščini tudi posvetnjak, da si to vedno taji.

Iz rdečega Kremlja

Prof. Gautier, ki zdravi Trockega, se je o svojem pacijentu izrazil takole: «Trocki je natančno izpolnil vse zdravniške predpise: malo je delal, hodil je na sprehod in ležal na soncu. Njegova edina zabava je bil lov, pa še tu smo ga morali omejiti. Zdal Trockij zopet lahko dela, toda gledati moramo, da ne bo delal preveč, kar lahko povzroči utrujenost in ponovitev bolezni.

«Ekonomičeska žizn» poroča prav kratko, da je predsednik višjega sveta za narodno gospodarstvo VSSR Džeržinski obolev ter nastopil dovoljeni mu dopust.

Ta upokojitve zloglasnega vodje Čeke in sedanjega preganjalca «Nepovce» je posebno pomembna, ker se je istočasno vrnil v Moskvo Trockij. Navdušeno sprejeti Trockij in njegov pristaš Kamenjev govorita mnogo o potrebi novega komunističnega kurza drž. gospodarstva. Kamenjev je zahteval, da se zapleni 60 odst. glavnih vseh industrijskih in trgovskih podjetij, ker ni drugega kritja za 300 milijonski letošnji primanjklaj v drž. proračunu. Džeržinski je bil mnenja, da pomeni ta zaplemba premoženja konec gospodarskega življenja in sovjetske vlade. Zato je padel.

XIII. zborovanje ruske komunistične stranke, ki se prične 10. maja v Moskvi, bo vsakekor končalo sedanjo sovražstvo med nasprotniki v vodstvu stranke. Zmagali bodo Stalin in Zinovjev ali pa Trockij in Kamenjev (mož Trockega sestre).

V Moskvi vse napeto pričakuje konec dvoboja med Stalinom-Zinovjevom na eni ter Trockim-Kamenjevom na drugi strani. Sedanje osebno sovražstvo voditeljev bo izbruhnilo v prvi boji. Treba je zato počakati le XIII. zborovanja ruske komunistične stranke, ki se odpravi 10. maja v Moskvi.

Pamet in zvestoba živali

Ameriški listi objavljajo sledečo veličastno zgodbo, ki kaže, da ima tudi žival svojo pamet in da ume biti zvesta. Železniškega čuvaja Jamesa Wiedea je povozil vlak. Odrezal mu je obe nogi pod kolena. Železniška uprava mu je nato nakazala službo obratnega čuvaja v Ultenhazu, kraju blizu Porth Elisabetha v Južni Afriki.

Wiede je stanoval blizu svoje čuvajnice. Da bi lažje prihajal tja, si je dal napraviti majhen voziček, s katerim se je vozil z doma v čuvajnico in narobe. Nekoga dne pa se mu je ponudila prilika, da je kupil veliko opico, ki spada v vrsto babunov. Pri tej kupitvi je imel v mislih gospodarske koristi, ki jih ta žival lahko izkaže človeku. Kmalu se je pokazalo, da je računal pravilno. Opica je dobila ime John, se je kmalu vdomečila, postala je zaupljiva in se je kmalu privadila vsem poslom. Kakala je vedno na vlak, in kadar je lokomotiva privzela do čuvajnice, je vzela ključ od skladišča za premostitev ga nesla strojevož, da je naložil premost na svoj voz. A stvar je šla še dalje. John se je kmalu pričel vsemu delu, katerega je moral opravljati Wiede. Ko je zaslišal iz dalje brizg lokomotive, je skočil na noge, tekel k signalnokretnemu aparatu ter potegnil za lokalni premikač. Wiede je medtem obrnil drugega. Ko je vlak šel mimo, je opica vestno postavila premikač v prejšnji položaj. John je dobro po-

znal vse signale. Natančno je vedel, kdaj in kateri ročaj mora premakniti. Delo ni bilo lahko, kajti težke premikače je bilo treba radi številnih viakov premikati skoraj brez prestanka.

Poleg železniške službe je opravljala opica tudi delo na vrtu. John je izvrstno vrtnaril. Čistil je lehe in odnašal plevele, pri namakanju je gonil sesalke, Wiede pa pri tem škropil.

Sčasoma je opica postala Wiedu prava desna roka. Brez nje si skoraj ne bi mogel služiti kruha. Zato je čuvaj, ko so prihajali od strani potnikov protesti, češ, da je s tem, da opica opravlja posle v čuvajnici in na progi, nešteto človeških življenj izpostavljenih nevarnosti, pritožbe zavražal s trditvijo, da odkar opica dela na progi, še ni bilo velike ne male nezgode. In imel je prav. Po devetih letih službe pa se je Johna lotila sušica. Hiral je od dne do dne bolj, njegove moči so pešale, opica je od dne do dne bolj propadala. Wiede je klical zdravnike, kupoval živila in stregel zvestemu Johnu kakor mami otroku. Vendar vse to ni zaleglo nič. Vsaka pomoč je bila zaman. Opica je poginila.

Čuvajeva žalost za Johnom je bila tako velika, da jo je komaj prebolel. Toda hvalečnost do zveste živali ga ni minila niti po smrti opice. Dal je napraviti spomenik iz kamna v obliki piramide in vklesati vanj z zlatimi črkami besede: «Johnu, zvestemu tovarišu v čuvajniškem delu breznoči Wiede». Ta spomenik lahko še danes vidi vsak potnik, ki se pelje z vlakom mimo čuvajnice blizu Porth Elisabetha.

Nespameten si ako si delaš skrb, radi nakupe oblačil. Veraj, da bodoš ugodno nakupil najelegantnejšo obleko le pri **Drago Schwab, Ljubljana**

× **Zdravilne barve.** Skrivnostni vpliv barv na človeka je znan že iz starih časov. V novejši dobi so zdravniki celo ugotovili, da se dajo gotove bolezni izločiti samo s pomočjo barv. Rdeča barva kakor znano, vznemirja živčevje. Zato je posebno priporočljiva za poble ljudi. Skladatelj Wagner n. pr. ni mogel komponirati dokler se ni opolil z rdečo barvo. Morda barva vpliva nasprotno pomirjačo, zato jo zdravniki priporočajo nervoznim ljudem, zlasti onim, ki trpe na fiksnih idejah in strahu. Zelena barva vpliva na osebno voljo in pozornost ter je posebno blagodejna po operacijah in slinih težkih doživljanjih.

× **Amerika sežida največjo cerkev na svetu.** Skof v Maningu pri New Yorku je objavil subskripcijo, katera naj donese 15 milijonov dolarjev za zgradbo katedrale, posvečene sv. Janezu. Novo svetišče bo največja cerkev na svetu in bo po svojih dimenzijah še enkrat večja od katedrale sv. Pavla v Londonu.

× **Hoče na Mont Blanc po svoji smrti.** Nemški list za turiste «Berg» sporoča naslednjo nevsakdanjo zanimivost: Pred kratkim je umrl v Londonu neki turist, po pokolenju Anglež. V testamentu je določil, da se mora njegovo mrtvo truplo odnesti na vrh Mont Blanca. Dedič pa so se uprli temu določilu, in tako je ostala posmrtna pot strastnega turista na Mont Blanc samo na papirju.

× **Ekspedicija na Mount Everest.** Londonske «Times» objavljajo poročilo zdravnika, pridelnega ekspediciji na Mount Everest, po katerem se je moral vodja ekspedicije, general Bruce, vrniti v Darjeeling, ker je obolel na malarijo. Vendar ni izključeno, da se bo v kratkem lahko povrnil na bazo ekspedicije v dolini Rongbuk. Vodstvo ekspedicije je prevzel podpolkovnik Norton. Člani ekspedicije — pravi poročilo — bodo sicer

težko pogrešali navdušujočo tovariško generala Brucea, vendar pa bodo z vso verno nadaljevali polkus, da se v tretjem naskoku popnejo na najvišji vrh Mount Everest.

× **Lokomotiva brez premoga.** Iz Rima poročajo, da se je tam pred dve vršila poskušna vožnja z lokomotivo, katero je gonil komprimiran zrak. Poskus je sijajno uspel in je predvsem interesantno, da se s tem znižajo stroški obratovanja za 70 odst. Iznajdba izvira od inženjerja Zarlattija.

× **Svet v ribjem očesu.** Prirodoslovec dr. Ward je napisal znamenito knjigo o refleksih zunanjega sveta v ribjem očesu. Kadar riba plava, vidi podnevi svetel krog, kateri ji neprestano sledi. Ta krog imenuje dr. Ward «ribje okno». Velikost «okna» zavisi od globine, v kateri riba plava. Če je riba 1 m pod vodo, znaša obseg «okna» 6 m; 33 m pod vodo pa se «okno» trikratno poveča. Predstave v ribjem očesu so zelo komplicirane. Vse kar stoji v prirodi navpično,

vidi riba vodoravno. Prednost ribjega očesa pred človeškim pa je tudi v tem, da vidi riba tudi ono stran, ki je človeško oko ne vidi, n. pr. višino. Dalje so pri ribah zanimive deformacije očesa. Ribje oko ne vidi vseh stvari takšnih kakor so v resnici. Človek, ki je v vodi do pleč, izgleda ribi zelo čudno. Najprej vidi ribe oko truplo do ramen, ki se nahaja pod vodo v pravilnem stanju. Potem zajme oko refleksijo istega dela na površini vodne gladine in vidi dve trupli, obrnjeni navzdol, toda strnjeni v eno. Skozi «okno» pa vidi riba dele, ki so nad vodo: glavo, vrat in pleča. Predstava o plavalcu je za ribe okaj megla. Dr. Ward obeta še druga razkritja o ribjem očesu. Znanstveni svet in laiki so na nadaljna Wardova odkritja izredno pozorni.

Darujte, da rešimo sokolski Tabor!

Demokratska nedelja

SESTANKI IN PREDAVANJA V LJUB-LJANSKI OBLASTI.

V nedeljo dne 4. aprila se je vršil javen shod JDS v IZLAKIH NAD ZAGORJEM ob Savi, ki je bil kljub skrajno slabemu vremenu sijajno obiskan. Shod je vodil Ivan Prosene, dr. Rape pa je poročal o politični situaciji ter stvarno odgovarjal na razna vprašanja. Po triumfnem trajanju je bil shod zaključen ob splošnem zadovoljstvu vseh navzočih.

V ZAGORJU OB SAVI je priredila k. o. JDS predavanje g. Cimermana «O davkih in takсах», ki je bilo številno obiskano. K. o. je prejela za svoje poštvalno delo, s kojim se izkazuje tako pogosto, iskreno zalivalo vseh navzočih.

V MIRNI NA DOLENSKEM se je vršil ob 7. uri jutraj javen shod, katerega se je udeležilo nad 80 poslušalcev. Poročal je tajnik Beršček. Prisotnih je bilo tudi nekaj nasprotnikov, od kojih se pa nihče ni javil k besedi. Ideja Jugoslovanske demokratske stranke v Mirni lepo napreduje. V debati so povzeli besedo domači pristaši stranke, predvsem gg. Kolenc, Peček in drugi, ter pojasnjevali lokalne razmere osobito zahtevo župnika da se mu postavi novo župnišče, kojega stroški so proračunjeni na okroglo 6 milijonov! Občani so sicer pripravljeni popraviti, kar je potrebno pri sedanjem župnišču, nikakor pa ne morejo pristati na zidavo novega župnišča, ker bi s tem obremenili davkoplačevalce tako visoko, da bi tega ne zmogli.

Na SKARUČNI se je vršilo predavanje g. nadzornika Črnogaja, kojega se je udeležilo okrog 30 oseb. Udeležba bi bila še dokaj lepša, da je ni kvaril velikanški nalič. Navzoči so z zanimanjem sledili podučnim strokovnim izvajanjem g. nadzornika.

V TOPICAH PRI NOV. MESTU je predaval g. prof. Bajželj «O Sokolstvu». Zanimivo predavanje je napravilo na lepo število udeležencev kar najboljši vtis. Taka predavanja morala bi aranžirati vsa sokolska društva širom države, da bi vsi sokolske ideje podrobno spoznali po stanek in cilj Sokolstva.

Na BLEDU v restavraciji «Savica» se je vršilo predavanje prof. Frana Dolžana «O praloveku». Kljub nenavadno slabemu vremenu se je zanimivo predavanje udeležilo lepo število poslušalcev. Po predavanju se je razvila debata, med ko je g. profesor pojasnil razna zanimiva vprašanja. Navzoči so izrazili željo, da bi se taka predavanja pogostoma vršila.

ZBOROVANJA V MARIB. OBLASTI.

V MOZIRJU se je vršil minulo nedeljo celodnevni demokratski politični tečaj, na katerem sta ob obliki udeležbi predavala predsednik oblasne organizacije JDS dr. Lipold iz Maribora in g. Iv. Prekorsek iz Celja. Tečaj je lekor uspel.

V LJUTOMERU je bil v gostilni gosp. Seršana pod predsedstvom dr. Stajna-karja javen shod, ki je bil navzelo istočasno slavnosti ognjegačev dobro obiskan. O političnem položaju je poročal tajnik g. Spindler iz Maribora. Politične razmere v Ljutomeru so se zadnji čas konsolidirale in zavzema demokratska stranka najmočnejšo pozicijo. Vsi trezni elementi se zbirajo v našem taboru. Dne 25. maja priredi oblasno načelstvo celodnevni politični tečaj za ljutomerski okraj.

V VERŽEJU je na dobro obiskanem sestanku pod predsedstvom g. Črnokarja razpravljali g. O. Meglič iz Maribora o raznih gospodarskih zadevah zlasti o davkih. Čeprav je bilo mnogo somišljenikov zaposlenih na prireditvi požarne brambe, so se vendar udeležilo demokratskega sestanka okrog 40 ljudi. Naša organizacija v Veržaju se krepko razvija.

ZA POLJCANE, Peklo in trg Studence se je vršil v soboto zvečer pri Vodeniku v Sp. Poljčanah sestanek zaupnikov v svrhu ustanovitve kraj. organizacije za te kraje. Poročal je dr. Reisman iz Maribora. Vabljeni zaupniki so se vablu polnoštevilno odzvali ter se je ustanovila kraj. organizacija JDS pod predsedstvom večletnega tamošnjega narodnega prvoboritelja, postajenačelnika g. Rožmana. Odborniki pa so iz vseh prireditih občin, večinoma sami mladi, idealni možje, ki jamčijo za procvit naše jugoslovanske ideje v tem gnezdu sakrknjenega nemškutarja.

PRI SV. ANTONU NA POHORJU, vedno zavedni trdnjavi, sta imela v nedeljo urednik Ozim in knjigovodja Doležal iz Maribora naravnost krasen javen shod v gostilni g. Mravljaka. Čeprav je župnik močno nategnil z maso. Kmečko ljudstvo, tudi navzoči klerikaleci, je živahno pritrjevalo izvajanjem govornikov o načelih demokratske stranke, demagogiji klerikalnih tigrov in Nemcih. Enega nemškutarja je bilo treba primerno poučiti. Po zborovanju, ki je trajalo nad 2 uri, se je izvolil odbor kraj. dem. organizacije pod predsedstvom posestnika Martina Vinška. Popoldne sta se ista govornika udeležila še zaupnega sestanka pri postaji.

VUZENICA - MUTA, kjer se je tudi izvolil odbor kraj. organizacije s predsednikom g. Jakobom Verdnikom, posestnikom v Vuzenici.

PRI SV. BARBARI V SLOV. GORICAH so klerikaleci pred kratkim onemogočili s hujskanjem nezadovoljnih pretepačev demokratski sestanek; v nedeljo pa se je kljub «Stražnemu» in «Gospodarjevemu» zatrdilu, da demokrati ne smejo priti več k Barbari, vršil popolnoma lep sestanek, na katerem je poročal zastopnik oblasnega načelstva iz Maribora. Demokrati se bodo seveda še večkrat vrnili k Sv. Barbari.

Dr. Ljudevit Pivko:

Šifrirana pisma

(D. R. U. P.)

12 «Kadar so dokazani. — Dokler niso dokazani, pa ne smemo delati polku krivice.»

«Preventivne mere so sredstvo, po katerem sega vsako previdno vodstvo, da se izogne oni veliki škodi, koja bi sledila, ako bi dopustili izdajalcem svobodo gibanja in delovanja. Ako poseže v primeru, o kojem govorite, italijansko vrhovno poveljstvo po kakem izjemnem sredstvu in zahte-va najstrožje, pri tem pa vendar glede oblike izbrano preiskavo, ki v nobenem oziru ni žaljiva, s tem ne stori nam nič vrhovno poveljstvo nič več ko svojo primitivno dolžnost, koja bi stori- lo vsako poveljstvo v podobnem primeru. Ako pa bodo Čehoslovaki kljub temu užaljeni, jim ne moremo pomagati. Prevelika občutljivost je bolezen, za koja v vojni dobi ni časa iskanja. Vojak, ki se razžaljuje, ne more biti zdravnik. Sicer pa smatram, da so Čehoslovaki sami najbolj zainteresirani, da se razžaljuje njihove vrste.»

«V vsem tem se strinjam z vami. Meni manjka samo glavna premisa za vse navedene zaključke, objektivno dokazani složen ali vsaj polkus izdajstva. Kadar bo stvar dozorila do te stopnje, potem, gospodje, svobodno udarite po Čehoslovakih z vsemi pri- vas običajnimi merami.»

«Vi ste jurist?»

«Nisam.»

«Kaj želite torej?»

«Da pustite Čehoslovake pri miru.»

Vam anonimna sumnjačenja ne smejo zadostovati, najmanj pa poročila, o kojih bi trdili, da prihajajo iz sovražnega tabora na adresu italijanske lahkovernosti z namenom kaliti vodo.»

Pri tem izredno nadarjenem in zgovornem Italijanu, ki je govoril blešče- to in krasno ugrajen jezik, si težko spoznal, kaj si dosegel s svojimi okornimi dokazi. Naše logike Italijan ne mara.

Meni sem nazadnje, da je bil moj občik brezuspešen in ves moj trud kakor bob ob steno. Ojetti me je odlo- vil z besedami: «Vi ste vojak, dober vojak, diplomat pa niste.»

Odvrnil sem mu, da me veseli njegova označitev, ki jo smatram za kompliment. Smehljaj se je in mi stisnil drugo roko.

Šel sem v svoj hotel (Savoja), da po- ravnam račun. V kavarni Pedrotti sem nato čital novine, ko me je nagovoril italijanski podoficer. Poslal ga je Ugo Ojetti s pismom, v katerem me vabi na drugo konferenco ob dveh popold- nih. Češ, major Finzi je prišel v Pa- dovo.

Jedva sem odslavljal Ojettijevega po- slanega, je bil že major Finzi pred mo- noj.

«Kaj delate v Padovi?»

Ni prisedel, temveč je stoji poslušal moj referat o inspeksijskem potovanju k jugoslovanskim oddelkom.

«Danes ste bili pri kapitanu Ojetti- ju?»

«Bil sem. Zvedel sem namreč pri III. armadi nekaj neprijetnih podat- kov zoper Čehoslovake. To stvar sem smatral za svojo, ki so tiče tudi dru- gih Slovanov, mene pa v prvi vrsti. Meni sem, da bo kapitan Ojetti vedel kaj voč. Vse mi je neizmerno beda- sto.»

Malemu majorju so se šudovito bli- ščale oči kakor vsolej, kadar se je njegov duh pešal s predmeti, ki so ga zanimali. Pričakoval sem, da pove kaj, toda niti z besedico se ni dotaknil te propagande, kar mi je bilo sumljivo, temveč je vprašal nekaj drugega:

«Kaj dela polkovnik Smagniotto?»

Ali ste govorili z njim?»

«Govoril sem, gospod. Pozdravlja vas.»

«Hvala! Popoldne se najdemo v tiskovnem uradu. Oprostite, sedaj imam najnuga posla pri vrhovni komandi. Z Bogom, kapitan!»

Popoldanska konferenca, koje se je udeležil tudi dr. Jambriščak za Jugoslovanski Odbor, se ni tikala Čehoslo- vakov, temveč zgolj pravnega stališča jugoslovanskih domoljubov, medli-

nja in izpopolnitve organizacije jugo- slovanskih čet in je končala za pol- drugo uro z istim odmevom kakor do- polndne razgovor z Ojettijem: «Vojaki ste, o drugih poslih pa nimate pojma! Trde glave!»

To je veljalo tokrat Jambriščaku, ki se je pri posvetovanju energično pri- čkal z Italijani.

Propagandni urad je želel, da bi Ju- goslovani postavili večje število bor- cov na italijansko fronto.

Zakaj?

Jugoslovanski Odbor je odklanjal to zahtevo iz vzrokov, o kojih govorim na drugem mestu. Mene je po tej raz- pravi veselil utis, da nimajo Italijani in njihovi informacijski uradi doslej nikakega obtežilnega gradiva zoper Jugoslovane in nikake sumnje o čisto- ti jugoslovanskih dobrovoljskih vrst.

Zvečer sem se odpeljal iz Padove preko Vicenze v Longo k Vidmarju. V menzi sem našel ob 11. uri skoro ves Vidmarjev oficirski zbor in še kakih 10 čehoslovaskih oficirjev.

Poročal sem jim pregledno o drupu in doživljajih zadnjih dni. Oficirji so postajali tekom mojega poročila ne- voljni in padale so ostre opazke na račun «gigijev» — Italijanov.

Italijanska poveljstva so izdala v prvi polovici avgusta 1918 ukaze in odredbe, o kojih ni možno misliti dru- gace, nego da so v zvezi z drugom —

kot «varilo pred nezanesljivimi česko- slovaskimi elementi in kot navodilo, kako je treba vzklicati pozornost in nad- zorovati Čehoslovake.

Nekoliko primerov: Akt «Uff. Inf. I. Arm. No. 1860 di Prot. Inf.» 11. av- gusta 1918, naslovljen na komando 6. čehoslovacke divizije opozarja, da vojska kontrola v Veroni ne ustavi- lja poedinih čehoslovaskih vojakov. Zato je mestna komanda odredila, da se morajo legitimirati odlej vsi Čeho- slovaki vojaškim kontrolnim orga- nom.»

In seguito a rilievo fatto che i po- sti di sbarramento si astengono dal controllare i militari isolati delle truppe sczechoslovacche, allo scopo di evita- re ogni possibile infiltramento nemico sotto dette spoglie, il Comando del Presidio Militare di Verona ha disposto che il servizio di controllo agli sbarra- menti della città venga esteso anche ai predetti militari. — Si prega pertan- to di voler portare a cognizione dei dipendenti Comandi e riparti tale dis- posizione e si trasmette a tale scopo copia degli ordini di Presidio No. 52 e 53. Il colonnello c. U. I. fto. Marchetti. Il capitano addetto Maino. —

Uff. Inf. I. Arm. No. 1860 di Prot. Inf. 11 Agosto 1918. Oggetto: Disposizioni del Presidio di Verona per con- trollo militari.

(Dalje prihodno.)

Gospodarstvo

Obrtno zborovanje v Mariboru

Maribor, 5. maja.

V nedeljo dopoldne se je vršil v dvorani občinskega sveta občni zbor leta 1914. ustanovljene »Zveze južno-slovenskih obrtnih zadrug«, ki med vojno sicer ni mnogo delovala, a je po prevratu zopet oživela in razširila živahno delovanje. Občnega zbora sta se udeležila tudi veliki župan dr. Ploj in župan mesta Maribora Viktor Grčar, ki ju je predsednik Zveze g. Ivan Rebek ob otvoritvi zborovanja iskreno pozdravil. K besedi se je oglasil najprej veliki župan dr. Ploj, ki je poudaril, da se vlada zaveda velike važnosti obrtnega stanu kot eminentno državotvornega faktorja ter je obljubil kar največjo podporo obrtniškim stremeljem. Imenoma mesta je pozdravil zborovalce župan Grčar, za ljubljansko obrtno Zvezo pa g. Franchetti iz Ljubljane. Poročilo o delovanju Zveze od zadnjega občnega zbora, ki se je vršilo l. 1921. v Slov. Bistrici, je podal obrtniški komisar g. Založnik iz Celja, ki je poročal med drugim tudi o potrebi reorganizacije obrtnih zadrug, o sodelovanju Zveze pri obrtni zakonodaji, trgovinskih pogodbah s Češko-Slovaško in Italijo itd. Sedež Zveze se je premestil iz Celja v Maribor, na sedež oblasti. Zveza je imela v pretekli delovni dobi 13.096 Din dohodkov in 10.933 Din izdatkov. Za prihodnje leto je bil predložen proračun v znesku 82.000 Din, ki se bo kril na ta način, da bo vsak član vplačal 10 Din. Zbor je odobril tudi spremembo pravil, ki spreminjajo dosedanje ime v »Splošno zvezo obrtnih zadrug« s se Mariboru. Zanimivo in stvarno je govoril gosp. Zdravce iz Središča o raznih aktualnih obrtnih zadevah, posebno o nezdruživih obrtnih razmerah na deželi. Končno se je izvolil nov odbor s predsednikom g. Burešom (Maribor), podpredsednikom Strupnikom (Celje), tajnikom Stajnikom (Maribor) ter blagajnikom Kumercom (Maribor). V odboru pa so še: Podhrški (Slov. Bistrica), Lorber (Maribor), namestnika Kovčič in Špes (Maribor), Tajšek, njegov namestnik Doležar (oba Celje), za ptujski okraj: Zajšek, Zdravce, namestnik Masten, Slovensce: Volk, namestnik Zelič, Ljutomer: Horvat, namestnik Jančar, revizorja Čurin in Lešnik. Gosp. Zdravce je ob zaključku med splošnim odobravanjem izrekel dosedanjemu predsedniku, obrtniškega prvoboritelju gosp. Ivanu Rebeku, iskreno zahvalo za njegovo uspešno delo.

Trgovinski promet Trsta

Kakor je razvidno iz statističnih podatkov, se je trgovinski promet Trsta v prvih dveh mesecih t. l. napram lani znatno pobiljal. Samo v februarju t. l. je znašal:

Uvoz: po kopnem 1.191.606 q (v februarju l. 1923. 555.210 q), po morju 1.504.116 q (755.827 q); skupno v februarju 1924. 2.695.722 q napram 1.311.037 q v februarju 1923. Porast znaša 105,6 odst.

Izvoz: po kopnem 1.330.749 q (v februarju l. 1923. 463.361 q), po morju 907.044 q (455.683 q); skupno v februarju 1924. 2.138.393 q napram 918.997 q v februarju 1923. Porast znaša 132,7 odst.

Celokupni uvozni in izvozni promet meseca februarja 1924. je bil torej 4.834.115 q napram 2.230.034 q v februarju 1923.

Ako k temu pristojemo še januarski promet, dobimo nastopne števke: Uvoz: po kopnem in po morju skupno 5.319 tisoč 427 q napram 2.899.652 q v prvih dveh mesecih 1923. Izvoz: po kopnem in po morju 4.792.033 q napram 2.056 tisoč 929 q v prvih dveh mesecih l. 1923.

Skupni uvozni in izvozni promet Trsta v prvih dveh mesecih t. l. je torej znašal 10.111.460 q napram 4.956.581 q v prvih dveh mesecih l. 1923. Porast znaša 104 odst.

Ako primerjamo tržaški promet v prvih dveh mesecih 1924. z istim razdobjem predvojnega leta 1913., vidimo, da je celokupni promet v tem času l. 1913. znašal 10.958.886 q (l. 1924. 10.111.460 q). Potemtakim ima Trst sedaj 92,3 odst. predvojnega prometa.

Borzni pregled

Zagreb, 4. maja.

Na efektivnem tržišču je ta teden po nižjih tečajih bilo mnogo blaga, ki pa se je moglo samo deloma plasirati. Katastrofalni tečajni efektov na dunajski borzi učinkujejo zelo nepovoljno tudi na naše papirje, kotirane na dunajski borzi in se ti pri nas trgujejo paritetno po tamošnjih tečajih. Obenem s temi arbitražnimi papirji nazadujejo tudi tečajni ostalih domačih delnic, tako da so današnji tečajni isti nko ne celo nižji nego v istem času prošlega leta. Dunajska burza, kateri se naše tržišče radi pomanjkanja denarnih in kreditnih sredstev ni ne upira, je ustvarila na efektivnem tržišču zagrebške borze povsem paradoksnе razmere. Tako n. pr. notirajo delnice Eskomptne znatno nižje nego od te banke odvisna podjetja (Etno, Goranin). Padec naših vrednot na Dunaju znači za nas le v toliko aktivno postavko, ker je Dunaj in bližnje inozemstvo

kupovalo naše papirje semintja po pretirano visokih tečajih, a sedaj mi iste papirje dobivamo nazaj za 20 do 50 odst. ceneje nego smo jih prodali inozemcem.

Trgovanje v posameznih papirjih je bilo zdaj živahnije, zdaj mrtveje. Po nižjem tečaju je bil velik promet v delnicah Hipotekarne in Eskomptne. Praštediona, Kredita in Poljedelska so se trgovale ves teden po nespremenjenem tečaju. Delnice Ljubljanske kreditne so bile ves čas jako čvrste. Od industrijskih papirjev izkazujejo znaten promet delnice Slavonije, katere gotova skupina konteminira, in sicer doslej z uspehom, ker ni pri nas interesentov, ki bi hoteli in mogli to poštenje preprečiti. Ker je medtem tečaj temu papirju dokaj nizek, je nadaljnji padec manj verjeten. Gutmann drži v primeri z ostalimi papirji dosti dobro. Tečaj Slavkova je popolnoma odvisen od volje njenega patronatskega zavoda Wiener Bankvereina. Eksploatacija, Nihag in Narodna šumska so povsem zanemarjeni. Sečerana, Trbovlje in Union so stalno ravno po svojem dunajskem tečaju.

Ta teden se je živahnije razvil promet v Vojni škodi, ki je porasla glede na vest o računanju državnih papirjev za kavelje po nominalni od 180 na 151, pa je radi denarne krize in povečane ponudbe oslabela na 143 nazaj.

Na deviznem tržišču je položaj ostal v glavnem isti kakor predhodni teden. Zastan daljše borzne payze se je nakupilo pri bankah mnogo kupovnih nalogov, radi česar so se tečajji v začetku tedna nekoliko okrepili. Narodni banki pa se je poskušalo potisniti z intervencijami tečaje zopet na poprejšnjo bazo. Deviza na švicco se je radi mednarodne čvrstote mnogo iskala in ji je tečaj poskočil na 1435. Promet je bil ves teden zelo slab.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (5. t. m.) Pšenica: baška 325. Turšica: baška, promptna dobava ali za maj 230—232,5; za maj/junij 240. Moka: »6« 320 do 330. Ječmen: baški, 330. Oves: baški 265. — Tendence nespremenjene stanovitne. Promet razen s turščico zelo majhen. Turščice je bilo prodano 40 vagonov.

Milanski žirinski trg. Iz Milana javljajo: Koncem prošlega meseca so bile na žirinskem trgu nastopne cene za kg žive teče v lirah: voli I. 6,60, II. 5,90, III. 4,90 krave I. 5,80, II. 4,90, III. 3,90, bikli I. 6,40, II. 5,50, teleta godna I. 9, II. 8, III. 7, negodna I. 6, svinje 8,00 lire.

— Naš izvoz v marcu t. l. iz Beograda poročajo: Po podatkih generalne direkcije carin je znašal naš izvoz v marcu 1924. 266.718 ton v vrednosti 746.815.840 Din napram 183.707 tonam v vrednosti 632.025.336 Din. Porast znaša torej 83,011 ton v vrednosti 93.620.504 Din, to je po količini za okrog 45 odst., po vrednosti pa le za okrog 14 odst.; ta velika razlika v odstotnem porastu količine in vrednosti temelji gotovo v veliki meri v zboljanju dinarja, zaradi česar so izvozne cene oslabele. Najvažnejši izvozni predmeti v marcu so bili: stavbni les (vrednost 139,5 milijona Din), jajea (68,4 milijona Din), baker sirov (52,2 milijona Din), kože od divjadi (45,8 milijona Din), turščica (42,2 milijona Din), goveda (39,6 milijona Din), sveže meso (28,3 milijona Din), suhe češnje (23,4 milijona Din), izkopenine in rude (23,0 milijona Din), lesni izdelki (21,7 milijonov Din), konji (21,2 milijona Din), predivo (20,8 milijona Din), svinje (19,2 milijona Din), cement (18,0 milijona Din) in ostalo.

— Dodelitev skladiščnih prostorov na Delti in Brajdici. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja vse importirje in eksportirje, ki reflektirajo na skladiščne prostore na Delti in Brajdici, da vložijo kolkovano prošnjo za dodelitev prostora direktno na prometno ministrstvo z navedbo vseh podatkov o obstoju in poslovnem obsegu trdnice ter izmeri prostora, ki ga želijo vzeti za svoje skladišče v najem. Ker je v kratkem pričakovati, da se uredi vprašanje železnih tarif in paroplovnih zvez za promet preko Sušaka, je v interesu slovenske izvozne in uvozne trgovine, da se zagotovi našemu prometu odgovarjajoči delež v domači luki. Dosedaj pa je bila vložena iz Slovenije samo ena prošnja.

— Neposredni davki v logaškem okraju. Iz Beograda poročajo: Svoječasno je na predlog g. dr. Žerjave ustavila finančna uprava odmerjevanje, odn. izterjevanje neposrednih davkov za dobo italijanske okupacije na ozemlju, ki se je izpraznilo na podlagi naplilske pogodbe. Pogažanja o tem vprašanju z Italijo so končana in je upati, da bodo vsi ti davki, kolikor niso še plačani, zlasti tudi tako zvani davki na vojni dobiček, v celoti odpisani.

— Italijansko posojilo za Jugoslavijo. Zagrebška »Riječ« poroča, da je njen rimski poročevalec doznal nastopne podrobnosti glede italijanskega posojila Jugoslaviji: Znesek posojila je določen, a predvideno je 600 do 1 milijarde lir. Del te vsote je odrejen za Beograd, ostalo pa za gradnjo železnice in drugih javnih del. Beograjsko posojilo bo izločilo na podpisovanje bančni konzorcij, kateremu na čelu bo Banca Adriatica v zvezi z milansko Banca popolare in Banca commerciale italiana. Posojilo za gradnjo železnice bo izločilo Banca commerciale v zvezi z gori omenjenima zavodoma.

— Gofkova vrtinarska šola. Po Ljubljani in po deželi dobira zlasti pri trgov-

elb, denarnih zavodih in premožnejših slojih zastopnik tako zvane Gofkove vrtinarske šole v Kranju prispevke za to »šolo«, oziroma društvo. Ker nepoučeno občinstvo zamenjava to društvo s Sadjarskim in vrtinarskim društvom za Slovenijo v Ljubljani, smo pristojni podatki nastopno pojasnili: Ta vrtinarska šola je samo po imenu šola, v resnici je nekako društvo, ki pa tudi tega imena ne opravičuje, ker ne izkazuje nobenega pravega društvenega delovanja. Kriva so temu pravila, ki so sicer potrjena, toda prikrivajo le za osebo načelnika, ki predstavlja v svoji osebi vso to šolo. O delovanju društva nam je znano najbolj to, da hodi načelnik od hiše do hiše in nabira članarino in podpore »za pospeševanje vrtinarstva«. Pravega društvenega delovanja pa ni, dasi so sredstva, ki jih zbere načelnik vsako leto, prav znatna. V interesu javnosti, še bolj pa v interesu vrtinarstva bi bilo, da se zatre tako zlorabljanje krogov, ki so vrtinarstvu naklonjeni. Mnogoletno poštenje Gofkove namišljene vrtinarske šole pa utegne imeti tudi posledico, da bo otežkočena, če ne celo onemogočena vsaka resna akcija za ustanovitev prepotrebne vrtinarske šole, pa najsi da iniciativo država, poklicni vrtinarji ali pa naše društvo. — Odbor ljubljanske podružnice Sadjarskega in vrtinarskega društva za Slovenijo.

— Sveopća zanatlijska banka, d. d. v Zagrebu je sklenila na izredni glavni skupščini dne 1. maja likvidacijo zavoda.

— Priprave za beograjski veliki sejem. Beograjska občina je odstopila društvu za prireditev velikega sejma v Beogradu zemljišče v obsegu 40.000 kvadratnih metrov, na katerem se bo zgradil velik paviljon za razstavne predmete. Društvo dobiva denarno pomoč od bank in industrije.

— Dohodki glavnih carinarne v drugi dekadi aprila t. l. so znašali vsoto 52.903.811 Din (lani ob istem času vsoto 49.270.973 Din).

— Dobave. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 23. maja oteralna licitacija glede dobave 10.000 kg bombaža za čiščenje in 3000 kg krp za čiščenje, pri upravi državnih monopolov v Beogradu istega dne pa oteralna licitacija glede dobave raznih specialnih nožev za rezanje tobaka itd. Natančnejše v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— Prvi obrok bolgarskih reparacij v zlatu. Iz Sofije poročajo, da je Bolgarska narodna banka izplačala delegatu naše Narodne banke 1.470.000 frankov v zlatu kot prvo rano, ki jo mora Bolgarska plačati naši državi od splošne vsote 300 milijonov levov.

— Za zaščito domače pivovarske industrije. Povodom vesti o pogajanjih med našo državo in Češko-Slovaško za zaključitev konvencije o olajšanju uvoza naše gine vna v Češko-Slovaško in izvoza češko-slovaškega piva v našo kraljevino je Savez industrijalaca v Zagrebu predložil ministru trgovine in industrije spomenico, v kateri zahteva, da se pri teh pogajanjih razvoj naše pivovarske industrije upošteva. Sicer pa je Češko-Slovaška že pristala na izvoz naših vin v Češko-Slovaško brez kompenzacije.

— Izseljevanje delovnih sil iz Italije. Za Italijo, ki ne more preživeti vseh svojih ljudi doma, je velike važnosti izseljevanje delavstva. Lani se je izselilo 390.742 oseb napram 247.440 osebam v letu 1922. Povečanje števila izseljencev je važno tudi zaradi tega, ker se s tem večajo prihajniki, ki jih pošiljajo delavci domov, kar tvori znatno postavko v plačilni bilanci. Kakor znano so baš v Italiji ti prihajniki igrali vedno precejšnjo vlogo v plačilni bilanci.

— Stanje posevkov v Italiji se označuje povprečno za srednje. Prva polovica marca je bila za posevke prehladna, dočim je v drugi polovici že zavladalo milderše vreme. Stanje v severni Italiji sami je dobro, a v ostalih pokrajinah je opaziti zastoj.

— Banka »Bohemias« v Pragi. Iz Prage poročajo: Na glavni skupščini banke »Bohemias«, ki je v likvidaciji, se je ugotovilo, da znaša celokupna izguba 187,8 milijona Kč. Ker tako delniška glavnica kakor rezervni fond ne zadostujeta za kritje, so izgledi upnikov majhni.

— S svetovno kletnega trga. Na prekomorskih žitnih tržiščih so bile prošli teden cene čvrste, ker se je pojavilo večje povpraševanje iz Evrope, zlasti iz Francije. Cene v Newyorku in Chicagu so napram predhodnemu tednu nekoliko porasle. Zadnje vesti o stanju posevkov v Zedinjenih državah so nekoliko neugodnejše. Argentinski dovoljno razpečava svoje zaloge. Na evropskih trgih ni večjih izprememb. Kupčija je zaradi denarne krize precej mrtva.

— Češko-slovaški rudniki. Vrednost rud, izkopanih l. 1922. v češko-slovaških rudnikih, je znašala okrog 3.890.000.000 Kč. Od tega odpade na črni premog dve milijardi 138 milijonov, na lignit 1 milijarda 644 milijonov, na vol 56 milijonov, na železno rudo 21 milijonov, na petrolej 21 milijonov, na srebrno rudo 12 milijonov in na zlato rudo 3 milijone Kč.

— Oslabljenje sladkornih cen na svetovnem trgu. Iz Magdeburga javljajo: Na svetovnih sladkornih tržiščih so cene v zadnjem času precej valovale, vendar je končni rezultat precejšnje oslabljenje cen tako v Češko-slovaški, Belgiji, Angliji, Zedinjenih državah. Povod temu je močna rezerviranost kuncjev zaradi izgledov

na povečanje letošnje produkcije ter radi še obilnih zalog.

— Narasčanje konkurzov v Nemčiji. Iz Berlina poročajo: Število konkurzov v Nemčiji stalno raste. Po podatkih finančnega časopisa »Die Bank« je bil v januarju 1924. 28, v februarju 42, v marcu 62 in v aprilu nad 125 firmami.

— Nova carinska tarifa v Madžarski. Iz Budimpešte poročajo: Po zakonskem načrtu o novi carinski tarifi se pooblašča vlada, da uvozne carine in tarifne postavke poviša, ako to zahtevajo interesi madžarske produkcije. V slučaju potrebe se carine morejo zmanjšati ali popolnoma ukiniti. Carina se mora plačevati v zlatu.

— Insolvenca londonske bombažne firme. Iz Londona poročajo, da je insolventna firma Behr Bros (lastnik James Morley). Pasiva znašajo 100.000 funtov sterlingov.

Ali ste že poslali? naročnino za „Jutro“

Sport

Slovan (Dunaj) : Ilirija 3 : 1 (1 : 1)

Vsi, ki smo pričakovali velikega sportnega užitka pri nedeljski revanšni tekmi, nismo prišli na svoj račun. Ne morda po krivdi nogometašev, ampak radi tega, ker je ves dan neprestano deževalo. Mnogi, ki jih je zanimala odlična sobotna igra, pa se dežja niso uplašili in zato se je tudi v nedeljo zbralo na igrišču lepo število gledalcev. Deževno vreme ni le pokvarilo idealnega boja, ampak je tudi Iliriji povzročilo precej veliko gnetno škodo.

Igra sama v nedeljo radi mokrega terena sicer ni bila na višini, a bila je vendar ostra in zanimiva. Slovan je nastopil v isti postavi kot v soboto z izmenom levega krilca, katerega je igral Barbak. Pokazal nam je zopet vse svoje odlične vrline in je zlasti uveljavljal igro s kratkimi pasi in z glavo. Moštvo je bilo zlasti v drugi polovici v lahki premoči, a tudi Ilirija je čisto resno ogrožala vrata svojega nasprotnika. Zastreljenih pa je bilo na obeh straneh več sigurnih pozicij. Pri Iliriji je bila v nedeljo v šibkejši formi napadalna vrsta. Ugajal pa je Vidmar, Oman ni zadostil svoji nalogi. V krilski vrsti sta vedno dobra Lado in Gabe. Hus je bil zopet slab. V obrambi je popolnoma odpovedal Dolinar, ki je odigral v nedeljo eno svojih najslabših tekem. Odličen pa je bil Beltram, ki je ves čas igral požrtvovalno in v velikim elanom. Golman Miklavčič je imel zopet srečen dan in je bravurozno ubranil precej ostrih strelcov. Izkazal se je zlasti v tem, da je dvakrat z rizičnim skokom odvzel tit pred golom nasprotniku žogo izpod noge.

Vodstvo je doseglo tudi v nedeljo Ilirija po krasnem strelu Vidmarja v 10. minuti. Gostje so izenačili po Hanelu ob koncu prvega polčasa radi napake obrambe. V drugem polčasu so gostje iz kornerja dosegli drugi gol, a v zadnji minuti so radi handsa Dolinarja po enajst metrovki povišali score na 3. Tekmo je sodil dobro g. Vodišek.

Zvečer se je vršil v hotelu Štrukelj slavnostni banket, pri katerem sta si klub oba izmenjala prekrasni klubovi zastavici. Sodnik g. Wagner je ob tej priliki naglašal, da bo Slovan ostal v prijateljskih sportnih stikih z Ilirijo. Poudarjal je tudi, da sta bili ljubljanski tekmi na pravi sportni višini in da ga je presenetil nastop Ilirije, ki ima vse predpogoje, da se razvije do popolne nogometne višine. Za lep sportni užitek se je gostom zahvalil g. Negovetič. O polnoči se je Slovan z brzovlakom vrnil na Dunaj.

Druge tekme

Celje: S. K. Celje : S. K. Soštanj 9 : 0 (4 : 0). Kljub slabemu stanju igrišča dokaj zanimiva tekma. Hitri in spretni Celjani so znali dobro izrabiti neodločnost gostov pred golom. Nevolljo med občinstvom je vzbudil nesportni nastop nekaterih igralcev Soštanj. Sodnik g. Ochs dober.

Maribor: Maribor : Rapid 2 : 2 (1 : 0). Nedeljska prvenstvena tekma med obema domačima rivaloma je sicer ostala neodločena, vendar pripade prvenstvo mariborskega okrožja že v četrtič l. S. S. K. Mariboru. — Tekma je bila večnoma zelo ostra in napeta, nutila pa ni osobite igre, in to v sled terena, ki je bil zaradi dežja zelo slab. Rapid, čigar najboljši del je bila obramba, je imel več od igre, dočim Maribor ni zadovoljil v novi postavi, zlasti napad je zgrešil več sigurnih šans. Scortali so za Maribor Vagner (enajstmetrovka), Vodeb; za Rapid Turino, Barlovič (enajstmetrovka). Sodnik g. Hus iz Ljubljane izvrsten. Kljub temu da je bilo občinstvo precej bojno razpoloženo, se ni dal od njega vplivati ter je igro popolnoma obvladal. Maribor rez. : Rapid rez. 8 : 0.

Dunaj: Dunaj : Berlin 3 : 1 (0 : 1) Tekma, ki je bila 27. med obema reprezentancama, ni nudila posebnega užitka. Berlinsko moštvo je igralo pravi klet and rush in ni pokazalo nobenega zmisla za kombinacijsko igro. Tudi Dunajčani so igrali precej razgizano. Dosedaj so torej Dunajčani zmagali v 17. Berlin pa v 2 tekmah. Dve tekmi sta ostali neodločeni. Dunaj II, razred : Budimpešta II, razred

4 : 0 (2 : 0). Kot desna zveza v dunajskem napadu je igral Dürschmied, bivši član celjskih Atletikov, ki nastopa sedaj za WAC. — Germania : Cricketer 4 : 1. WAF. : Sturm 14 2 : 2 (2 : 0).

Hamburg: Hamburger Sportverein 1 Sparta (Praga) 1 : 0 (1 : 0).

Praga: Hakoah : Slavia 2 : 1 (1 : 0). Moravska Ostrava: Wacker (Dunaj) : Slovan (M. O.) 4 : 2.

Budimpešta: Tekma med reprezentancama Avstrije in Madžarske je ostala neodločena 2 : 2 (0 : 1). Več izgledov za zmago so imeli Madžari. Avstrijci so se razven krilske vrste držali zelo dobro. Pri Madžarih je bil najboljši obrambni trio.

Zagreb: Hašk : Gradjanski 3 : 0. Hašk je igral brez Vinea, Gradjanski pa brez Perške, Götza in Rupeca, ki so baje izstopili iz kluba. Viktorija : Ilirija 0 : 0. Zadnja tekma se je podaljšala za 2 x 15 minut, pa je kljub temu ostala neodločena.

Beograd: FTC (Budimpešta) : Jugoslavija 2 : 1 (1 : 1). Premoč Beograščanov, ki pa v sled izvrstnega vratarja gostov niso mogli izločevati zmage.

Sušak: Orient : Concordija (Zagreb) 2 : 1.

Teško-atletična sekcija S. K. Slovana je priredila v nedeljo v Sokolski dvorani v Mostah svojo prvo propagandno prireditev. Nastopili so trije pari rokoborcev v francoski stilni rokoborbi en par pa je nastopil v angleškem boksu. V rokoborbi sta zmagala Vospernik (teška t.) proti Petriču (srednja t.), Koščinský (srednja t.) proti Florjančiču (srednja t.) je ostala neodločena. V angleškem boksu je zmagal v tretjem kolu v krasnem mirnem stilu dobro trenirani Vavpotič nad Banovcem. Buren aplavz je žel par Pippenbacher : Tičar, kateri se je odlikoval s svojo tehniko ter je pri tem nudil obilo lepih momentov. Ista sekcija priredi v nedeljo 11. maja enako prireditev v Kočevju. S tem se je pričelo gojiti tudi ta pri nas še mnogo znana panoga sporta. Želimo teško-atletični sekciji S. K. Slovana pri njenem delu obilo uspeha!

Kot prvo italijansko nogometno moštvo gostuje v Ljubljani 10. in 11. t. m. C. S. Fiume z Reke, ki je predpreteklo nedeljo zmagal nad kombiniranim moštvom Haška z 2 : 1. Nastopi oba dal proti S. K. Iliriji.

Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija v Ljubljani priredi svojo otvoritveno dirko v nedeljo dne 18. maja t. l. na progi Zg. Šiška (km 2) — St. Vid — in obratno. Pričetek dirke točno ob 3. uri popoldne. — Razpored dirke: 1.) Novinka 3 km; 2.) Junjori 5 km; 3.) Glavnica dirka 10 km; 4.) Dirka gostov 5 km; 5.) Dirka seniorjev 3 km; 6.) vojaška dirka 5 km; 7.) Handicap 5 km; 8.) Tolažilna 3 km. — Nagrade: Prvi trije vsake skupine prejmejo častno kolajno. Zmagovalec vsake skupine prejme tudi diplomu. V slučaju samo 5 prijav jedne skupine samo 2 nagradi. Ako je manj kot 5 prijav, odpade dotična točka. Prijavnina za vse točke 5 Din po dirkaču. Prijave na klubovega predsednika g. Fran Ogrina, Gospodstva cesta št. 14 najkasneje do četrtka 15. t. m. zvečer ob 6. uri. Naknadne prijave se sprejemajo izjemoma v soboto, dne 17. maja do popoldne proti dvojni prijavnini. Klubovo vodstvo si pridrži pravico odkloniti brez navedbe vzroka prijave poedince. Splošna določila: Vozil se po pravilniku JKS. Vrstni red prijav, je vrstni red na startu. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost. Kolo mora imeti zvonec in zavoro. Vsi dirkači se imajo javiti pol ure pred pričetkom vodstva dirke na startu. Dirkaču v pomankljivih dresih je start zabranjen. — Vodstvo kluba si pridrži pravico preložitve ali spremembe razpisa. — Odbor.

S. K. Ilirija. — Nogometni trening danes, 6. t. m. ob 18. za vse člane razen moštva, ki je igralo proti Slovanu. Nadaljnji trening za celo skupino l. moštva v četrtek, za vse ostale igralce v petek ob 18. uri. — Načelnik.

S. K. Ilirija. Redna plenarna seja se vrši danes ob 20. uri v damski sobi kavarnе »Emona«.

S. K. Slovan. Redna odborova seja danes ob 20. v klubovem lokalu na Poljanski cesti. Dnevni red važen!

Pričetek pariške olimpijade. V nedeljo so se pričela prva tekmovanja. Francija je v rugby tekmi z 61 : 3 (16 : 3) zmagala nad Rumunijo.

Lahkoatletični odsek društva »Atena« vabi deklice in dečke, dame in gospe, da priklase čimprej svoj pristop. Določile so se posebne ure za začetnike, posebne za deklice, dečke in odrasle. — Lahka atletika je priporočljiva kot priprava vsakemu sportniku, posebno pa tudi onim mladini, ki je še prešibka za težje sporte. Vpisovanje se vrši ob lepem vremenu na društvenem igrišču v Tivoliju 6. in 7. t. m. od 5. do 6.30 popoldne. Vpisnina mesečno 10 Din. Pojasnila glede potrebščin istotam.

Hockey odsek društva »Atena« sprejema priklase za novo damsko skupino. Palice so proti malenkostni odškodnini pri društvu na razpolago. Vpisovanje se vrši dne 6. in 7. t. m. ob lepem vremenu na igrišču v Tivoliju. Vpisnina mesečno 10 Din.

Lastnik in izdajatelj Konsorcijski »Jutro«. Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljublan

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZOBZE

Perenna skoči na vrt ter koraka proti tej hišici, ko na svoje presenečenje zapazi na rosi! travni prav sveže sledove, nastale skoraj baš v istem času... In takoj zapazi tudi, da izvirajo ti sledovi od ženskih čevljev, majhnih in morda elegantnih. «Kdo za vraga se tukaj sprchaja?» se vprašuje.

Sledovi ga vodijo dalje po poti in čez travo, preko katere je neznana obiskovalka korakala očitno naglo in energično; potem se sled nenadoma izgubi, in sicer pred razpadlimi stenami, ki izgledajo, da jih le še čudežne sile drže pokonci.

Taj zgradbi se don Luis približa in pogleda skozi razpadajoče okno v notranjost. Tu leži pod debelo plastjo prahu kup stare ropotije, nerabnega in polomljenega železja, samokolica, nekakšni krivi in polomljeni obroči. Tukaj torej neznana obiskovalka ni mogla korakati niti odtod prihajati. Iščimo jo torej drugje.

Vkljub temu se pa Perenna ne gane. Zastljal je namreč za staro ropotijo nekakšen šum. Poslušne, toda sedaj ne razloči ničesar več. Ker pa hoče za vsako ceno pojasniti, se upre v nekakšno razpadla vrata, ki zapirajo vhod, in jih odrine.

Skozi to odprtino prihaja sedaj nekaj več luči v temo tega zapuščenega prostora. Med ropotijo stopa Perenna polahno nekaj korakov dalje in napenja oči, da se mu navadijo na mrak. Vkljub temu pa zadene s čelom ob nekaj, kar nekje visi z vrha,

s stropa in se sedaj z lahkim ropotom ziblje in iznova potrkava ob čelo. Tema je pretrda, da bi mogel videti, kaj je to. Zato poseže v žep in posveti v višino s svojo električno žarnico. Takoj pa glasno zakolne in odskoči za korak, tako ga je presenetilo, kar je zagledal. S stropa visi popoln skelet, obešen na krepko vrvi. Skelet, ob katerega je Perenna zadel, se sedaj turobno guglje in kosti, ki se zadevajo, strahotno pritrkavajo. In poleg tega skeleta visi še drugi, za spoznanje manjši, obešen na isti način. Oba sta obrnjena drug proti drugemu.

Perenna nekaj časa gleda ta prizor, potem zapazi v svoji bližini staro napel polomljeno mizo, katero potegne z ropotom k sebi, da more stopiti nanjo in pogledati, kaj je zgoraj, kjer se stena, pred katero stoji, neha v višini kakšnega pol-druga metra nad glavo, toda precej pod stropom, tako da zija nad steno in med stropom velika črna odprtina. Obenem si Perenna ogleda oba skeleta. Očitno sta eden moški, eden ženski, in veter, ki prihaja od zunaj skozi razne odprtine, ju guglje z lahkim zibanjem sem in tja, ju oddaljuje in približuje v neke vrste menutein. Najbolj čudovito pa ga je dirnilo, da sta oba skeleta brez kakšnega sledu obleke, pač pa nosita vsak na svojem prstancu svoj zlati prstan brez obraskov, očitno svoja poročna prstana. Vzame ju, in pogleda. Bila sta poročna prstana, oba sta nosila graviran datum «12. avgusta 1892» in imeni, na enem «Alfred», na drugem «Viktorina».

Mož in žena? se Perenna vprašuje. Torej dvojen samomor? Zločin? Kako je bil mogoč? Kako da je ostal nepoznan? Kako da ni doslej nikdo našel teh skeletov? Ni li nikdo prišel semkaj? Potem pomisli: Kako to, nikdo ne bi bil mogel? Saj so vendar zunaj vidni povsem sveži sledovi, in neka ženska je hodila pravkar sedaj tod okrog...

Zopet ga prevzame zanimanje za to nepoznano obiskovalko.

Perenna se vrne k vhodu. Poprej je slišal nekakšen šum, torej ta ženska ni bila tukaj, marveč kje v bližini, morda zopet zgoraj nad onim zidom? Perenna stoji neodločen, kar naenkrat zasliši za seboj, onostran skeletov, tam, kjer zija ona velika črna odprtina, nepričakovan ropot padajočih predmetov, ropotije, morda kakšnega sodčka. Ropot je zelo krepak, sledi mu ropot padajočega železja, morda zopet kakšnih obročev... skratka, nekdo se tam skriva in se je v temi zadel ob namočilane predmete in jih prevrnil.

Sedaj zapazi Perenna tudi lestvo, ki je prislonejena na zid. Očitno se je neznana obiskovalka umaknila pred Perenna tjakaj gori, ker jo je njegov prihod presenetil.

Don Luis postavi svojo električno žepno svetilko na ropotijo tako, da je on sam ostal v temi, žarek svetlobe pa je padal naravnost gori proti odprtini. Potem pozorno razgleda nakopičene predmete, pa ne najde drugega, kakor razne stare kose, polomljeno orodje in že jame misliti, da onega padanja in ropota ni povzročila človeška roka, marveč kaka žival, morda podgana. Potem naglo stopi k lestvi in se popne nanjo.

Ko skoraj doseže višino zidu, pa stopi zgoraj proti njemu temna postava z grozečo naglo kretnjo. Vse se je sedaj izvršilo z bliskovito naglico. Perenna razume, da je v opasnosti, se naglo kakor misel skloni, in neznana senca, ki ga je od zgoraj napadla, udari v prazno. Začuje se oster švist. Neznane je udaril s koso, ki je švignila tik nad Perennovo glavo. Sekundo pozneje, in udarec bi bil Perenni odrobil glavo.

Don Luis odskoči nazaj na dno. Toda v svitu svetlobe je že bil videl in spoznal. Strah, ki je udaril proti njemu, ni bil nikdo drug kot Gaston Sauverand sam, in za njim je don Luis za hip videl od groze spačeni smrtno blede obraz Florence Levasseurove.

Elegantno oblečeni

Vsa oblačila se izdelujejo v lastni režiji in se jamči za solidno delo!

boste le tedaj, ako si nabavite toalete ali blago najmodernejših vzorcev pri znanem, solidnem, domačem podjetju

Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Prvovrstno blago, uvoženo iz Anglije in Češkoslovaške. Perilo za gospode v ogromni izbiri.

2109/a

Avto-interesenti!

Obiščite naš razstaveni lokal, v katerem so stalno razstavljeni v svrhu prodaje **novi in stari avtomobili in motorna kolesa prve vrste.**

Avtomobili se prevzemajo v svrhu komisionalne prodaje.

2132a

Daje se pouk v kolesarjenju.

A. STOINSCHegg - R. PELIKAN, Maribor, Aleksandrova cesta šte. 19.

TRANSPORTIRA
CARINI
VSKLADIŠČA

713a

Podružnice:
**RAKEK
JESENICE**

Informacije
brezplačno:

Lastna skladišča spojena z železniškim tirom

Speditolija „JUGOPORT“

Setalnišče prestolonaslednika Petra?

SUSAK.

Inozemska družba za lesno stroko

Išče trajne zveze z resnično dobavo zmožnimi dobavitelji v svrhu prejemanja vsakovrstnega smrekovega, jelkega, bukovega rezanega materiala kakor tudi lesa drugih vrst. Ponudbe in korespondenca naj se vpošljejo pod „Lesna družba“ vratarju hotela „Union“, Ljubljana.

21918

V imenu občine Dol. Logatec javljamo vsem znancem in prijateljem tužno vest, da je dne 3. maja zjutraj umrl gospod

Josip Smole

bivši večletni župan in svetovalec občine Dol. Logatec.

previden s svetimi zakramenti v 73. letu svoje starosti. — Njegovim domačim izražamo naše globoko sožalje, blagopokojnika priporočamo vsem v molitev in trajen spomin.

Pogreb rajnika se je vršil dne 5. maja ob 6. uri popoldne na farno pokopališče.

Dol. Logatec, dne 3. maja 1924.

2202/a

Županstvo občine Dol. Logatec.

Trboveljski premog in drva

dobavlja
Dražba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke.

Dežne plašče,

perilo, klobuke, dežnike itd.

kupite najceneje pri

952/a

Jakobu Lahu, Maribor, Glavni trg 2.

„ELIN“

družba za električno industrijo
d. z o. z. 412/a

Gradi električne centrale in naprave. — Velika zaloga motorjev in električnega materiala. — Cene izredno nizke. Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, telefon 88,
Maribor, Veljinskova ulica št. 11, telefon 239.

Hiša in gostilna.

Enonadstropna hiša s staro gostilno, pripravna tudi za vsako drugo obrt, ob deželni cesti, v bližini železniške postaje **se prod.** K hiši spadajo: gospodarska poslopja, lep sadni vrt, njive, travniki in gozd. Pojasnila daje tiskarna Pavliček v Kočevju. 2166/a

Avtomobiliste

opozarjam, da je došel angleški lak ter zamoren cenj. naročnikom postreži s prvovrstno izdelavo v ličarski obrti Delo garantirano. 10% popusta pri cenah.

Bruno Belantić
sedlar in ličar, Sp. Šiška
Jernejeva cesta

Zelo ugodna prilika.

Dražba nove enonadstropne in stare pritlične hiše s tremi trgovskimi lokali, velikim skladiščem, krasnimi stanovanji, vse po večini v dveh mesecih prosto, se vrši dne 8. maja t. l. ob 9. uri dopoldne pri tukajšnjem deželnem sodišču, soba št. 16. — Nopremičnine se nabavajo ob glavni cesti na Glincah pri Ljubljani. 2206/a

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj išče v „Jutru“

Cigarete-specijalitete

pušimo iz prihrankov na 10 do 20% nem popusta, ki ga dobimo od tvrde R. Sinkovec nasl. K. Sosa Ljubljana, Mestni trg 19.

Prijatelj, pojdi in stori tudi ti tako! IV

MEDENI MUHOLOVCI

prvovrstni letošnji izdelek

2010/a

Karton Din 68.

franko ambalaža, franko postaja Maribor. Za večji odjem zahtevajte posebno ponudbo.

Gaspari & Faninger, Maribor.

Ing. R. ROESSER, Ljubljana, Gledališka ul. 4/III

Lokomobili Polnojarmeniki Dvigala

R. Wolf A. G.
Magdeburg-Buckau

Pinl & Kay
Wien

F. Wertheim & Co. A. G.
Wien

Pozor!

Pozor!

Generalna prodaja patentiranega poljedelskega stroja za vso Jugoslavijo se odda. Tu se da mnogo zaslužiti. Dopise z izpričevali prve vrste je nasloviti: **Joh. Weindl, München, Meindlstr. 4.**

2203/a

Popravak

svih vrsti električnih mašina, transformatorov i aparata preuzima uz jamstvo prvovrstne stručne izvedbe

moderno uredjena tvornica 552 a

Jugoslavenskog **SIEMENS** d. d. u Zagrebu

Uredi: Draškovičeva 23. Telefon 8-84, 25-82.

Naslov za pošiljke: ZAGREB-SAVA Industrijski kolonjek.

Potrži od globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskrenoljubljena, blaga so-proga, ljuba nam mamica, stara mamica, svakinja in tašča, gospa

Terezina Verbajš, roj. Jeršan, vdov. Širca

danes ob 7. uri zvečer, previdena s svetotajstvi za umirajoče, po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v torek dne 6. maja ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Knašjeva ulica št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

Preblago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 8. maja v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V LJUBLJANI, dne 4. maja 1924.

2202/a

Žalujejo rodbine:

Verbajš, Širca, Skuhala, Breschar.